Jaargang 111. Dingsdag, 23 Maart 1852. No. 24

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 26sten Maart des jaars 1852, des voormiddags te 11 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij zijne afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het eerste Distrikt, aan het Lokaal van het PROVINCIAAL BESTUUR te *Groningen*, worden aanbesteed:

1) Het Vernieuwen van de Punterbrug over het Hoornsche Diep, in den Grooten Weg der 1ste klasse no. 1, van *Groningen* naar de *Drentsche* grenzen.

2) Het Onderhouden van voormelden Weg van den 1sten April 1852 tot den 31sten December 1854.

3) Het maken van twee Steenen Bruggen met vaste Houten Dekken en IJzeren Leggers, in den Grooten Weg der 1ste klasse, van *Groningen* naar *Delfzijl*; in twee Perceelen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, overeenkomstig de artt. 13, 21 en 14 der Bestekken.

De Bestekken der bovengemelde Aanbesteding zullen, boven en behalve aan het lokaal van het ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van *Groningen*, te *Groningen*, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende 8 dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in *loco* worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur en Ingenieur van den Waterstaat, beiden te *Groningen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken:
THORBECKE.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen, ingevolge art. 10 der Kieswet van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* no. 37), ter algemeene kennis, dat de **LIJSTEN** der **KIEZERS** voor de beNOEMING van EEN LID van de **TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL**, van LEDEN der **PROVINCIALE STATEN** en van LEDEN van den **GEMEENTERAAD**, op heden zijn vastgesteld, en dat een exemplaar van die Lijsten in de GALERIJ op de EERSTE VERDIEPING van het Raadhuis is aangeplakt en een ander ter Secretarij dezer GEMEENTE voor een ieder ter inzage gedurende veertien dagen is nedergelegd; — en herinneren voorts aan de belanghebbenden hetgeen omtrent het inbrengen van BEZWAREN nopens die Lijsten is bepaald bij art. 11 en 12 der aangehaalde wet, luidende als volgt:

Art. 11. „Elk inwoner van het kiesdistrikt of, zoo het „verkiezing voor den Raad geldt, elk ingezeten der ge„meente, de in art. 1 vermelde vereischten bezittende, is „bevoegd tegen de lijsten bezwaren in te dienen, wanneer „daarop:

1) „Zijn naam of die van een ander, tegen de bepa„ling van art 8, niet, of niet behoorlijk voorkomt.

2) „De naam van iemand, die, hetzij één of meer der „in de kiezers gevorderde vereischten mist of uitgesloten „is, hetzij op de kiezerslijst eener andere gemeente staat, „is gebragt.

Art. 12. „De bezwaren worden binnen veertien dagen „na de dagteekening der in art. 10 bedoelde kennisgeving, „bij verzoekschrift door de noodige bewijsstukken gestaafd, „aan den Gemeenteraad ingediend."

De bezwaar- en verzoekschriften zijn, ingevolge art. 86, vrij van zegel.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een ieder, zal dezelve in de eerstvolgende *Groninger Courant* worden geplaatst en voorts gedrukt en aangeplakt.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 15den Maart 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en, WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, —

Gezien het tweede lid van Art. 4 van het Koninklijk Besluit van den 18den Februarij 1852, no. 67, waarbij is bepaald, dat de VERGADERINGEN tot het KIEZEN der LEDEN voor de NIEUWE KAMERS van KOOPHANDEL en FABRIJKEN worden gehouden in de maand April 1852;

Gelet op het bepaalde bij Art. 11 van het Koninklijk Besluit van den 9den November 1851 (*Staatsblad* no. 142); —

Maken bekend, dat op MAANDAG den 19den April aanstaande, des voormiddags te negen uur, in het RAADHUIS te dezer Stede eene **VERGADERING** van **KIESGEREGTIGDEN** zal worden gehouden tot het **KIEZEN** van **TWAALF LEDEN** voor de **NIEUWE KAMER** van **KOOPHANDEL** en **FABRIJKEN** te *Groningen*, en dat de LIJST der KIESGEREGTIGDEN op de STEDELIJKE SECRETARIJ ter lezing is gelegd voor de belanghebbenden.

Burgemeester en Wethouders herinneren voorts degenen, wie zulks mogt aangaan, dat, volgens Art. 11 van het boven aangehaald Koninklijk Besluit van den 9den November 1851, de BEZWAREN tegen de LIJST, hetzij die den Klager, hetzij die andere Ingezetenen betreffen, gedurende acht dagen na den dag dezer aankondiging bij het GEMEENTEBESTUUR kunnen worden ingeleverd, waarover hetzelve alsdan besluit en daarvan aan de belanghebbenden kennis geeft, terwijl dezen gedurende acht dagen na de beteekening dezer beslissing bij de Gedep. Staten in hooger beroep kunnen komen.

De Stembriefjes zullen acht dagen voor den boven bepaalden dag der Vergadering van Kiesgeregtigden aan dezelve worden gezonden.

GRONINGEN, 18 Maart 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NationaleMilitie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de **LOTELINGEN** voor de **NATIONALE MILITIE**, van de ligting van het jaar **1852**, dat de MILITIERAAD zijne TWEEDE ZITTING zal houden in de GEWONE VERGADERZAAL in het Raadhuis alhier, op MAANDAG den 22sten, DINGSDAG den 23sten en WOENSDAG den 24sten Maart aanstaande.

Dat de LOTELINGEN dezer Gemeente, onverschillig om welke redenen zij reclameren, voor dien Raad zullen moeten verschijnen, namelijk:

Degenen, welke bij de Loting van dit jaar getrokken hebben no. **187** tot en met no. **312**, op MAANDAG den 22sten Maart; degenen, welke getrokken hebben no. **313** tot en met **438**, op DINGSDAG den 23sten Maart, en degenen, welke getrokken hebben no. **439** tot en met **525**, op WOENSDAG den 24sten Maart 1852, allen des voormiddags te negen uur; — wordende de *bovenbedoelde Lotelingen* bij deze, *overeenkomstig art.* 37 *en* 38 *der wet van den 27sten April* 1820, *nadrukkelijk aanbevolen*, *op den bepaalden tijd*, **in persoon** *voor dien Raad te verschijnen*, *dewijl* **bij verzuim** *daarvan het daarvoor gehouden zal worden*, *dat zij geenerhande redenen van vrijstelling hebben*, *en* **voor de dienst finaal gedesigneerd blijven**; zullende evenwel, ingevolge Koninklijk Besluit d.d. 20sten April 1826, no. 147, van die opkomst zijn vrijgesteld de MANSCHAPPEN dienende bij de Armee *te Lande* of *ter Zee*.

De belanghebbenden worden eindelijk opmerkzaam gemaakt, dat deze dient voor Kennisgeving en zij zich niet op het ontvangen van een OPROEPINGSBILJET moeten verlaten.

GRONINGEN, 15 Maart 1852.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NationaleMilitie.

ADVERTENTIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — ontvangen hebbende eene missive van den Heer KOLONEL, MILITIE-COMMISSARIS in de Provincie *Groningen*, waarbij wordt opgegeven de tijd, op welken de MILITIERAAD zitting zal houden tot het onderzoek der **PLAATSVERVANGERS** en tot het beoordeelen der **VERWISSELING** van **NOMMERS**, — brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de MILITIERAAD ten gemelden einde zitting zal houden in het RAADHUIS, in de GEWONE VERGADERZAAL, op **den 2den April aanstaande**, des voormiddags te negen uren.

Dat de COMMISSIE, benoemd tot het teekenen en afgeven van **ATTESTEN** en **CERTIFICATEN**, op DINGSDAG en WOENSDAG den 30sten en 31sten Maart 1852, telkens des namiddags van 4 tot 6 uenr, in het RAADHUIS, in de GEWONE VERGADERZAAL van den Raad, zal vaceren tot het opmaken en afgeven van CERTIFICATEN van GOED GEDRAG, bij art. 97 der wet op de Nationale Militie voorgeschreven, alsmede tot het afgeven der VERKLARINGEN van TOESTEMMING van OUDERS of VOOGDEN voor allen, die als NOMMERVERWISSELAARS voor een' ander in dienst wenschen te treden.

Dat de zoodanigen, die zich in de dienst willen doen vervangen, op die dagen bij opgemelde Commissie zullen moeten verschijnen, vergezeld van hunne PLAATSVERVANGERS, de laatstgenoemden voorzien van een gezegeld attest Letter V, van hunne GEBOORTEACTEN en de BEWIJZEN, dat zij aan hunne verpligtingen ten opzigte der Nationale Militie hebben voldaan, als ook van drie, bij genoemde Commissie bekende en ter goeder naam en faam staande GETUIGEN; terwijl de NOMMERVERWISSELAARS, voorzien van een gezegeld attest Letter X, met hunne OUDERS of VOOGDEN mede voor die Commissie moeten verschijnen, en in geval Vader, Moeder of Voogd niet kunnen schrijven, dan met twee GETUIGEN, welke, even als die voor de plaatsvervangers, moeten kunnen schrijven.

GRONINGEN, 18 Maart 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* brengen ter algemeene kennis, dat op MAANDAG den 22sten dezer maand een aanvang zal worden gemaakt met de **WERKEN**, welke van wege het DEPARTEMENT van OORLOG zullen worden verrigt aan de **PROFIELMUREN** van den **KAPITALEN WAL** bij den INGANG van de BINNENHAVEN van het DAMSTERDIEP hier ter Stede, en dat gedurende de uitvoering van gemeld Werk voor de Scheepvaart in het Damsterdiep zal overblijven eene ruimte ter breedte van 4 Ellen, 4 Palmen.

GRONINGEN, 18 Maart 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen, ingevolge eener ontvangene aanschrijving van den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, van den 8sten dezer (*Prov. Blad* no. 42), ter kennis van het algemeen, dat, ter meerdere aanmoediging van de **WERVING** van **NEDERLANDERS** voor de DIENST in de ***OVERZEESCHE BEZITTINGEN***, het **HANDGELD**, hetwelk volgens vroeger bekend gemaakte voorschriften voorloopig op *f* 20 was gesteld, thans weder tot het vroeger bedrag van ***f* 40** is teruggebragt, van welke som aan de belanghebbenden al dadelijk, vóór hunne opzending naar het Koloniaal Werfdepôt, *f* 12 zal kunnen worden uitbetaald.

GRONINGEN, 11 Maart 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de BELASTINGSCHULDIGEN, dat de door den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, bij besluit van den 11den Maart 1852, no. 30, gearresteerde en invorderbaar verklaarde VIERDE en VIJFDE SUPPLETOIRE KOHIEREN voor de BELASTING op het PERSONEEL, over het dienstjaar 18 51/52, voor deze Gemeente, op heden aan den ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN in deze Gemeente ter invordering zijn ter hand gesteld, en dat ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen. Voorts worden de belanghebbenden herinnerd, dat, bijaldien zij mogten vermeenen bij hunnen aanslag bezwaard te zijn, zij hunne klagten deswege moeten indienen *binnen drie maanden na heden*, en dat die klagten, vrijgesteld van zegel, moeten worden gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten, en kunnen worden bezorgd bij den Heer Controleur der Directe Belastingen te *Groningen*.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 20sten Maart 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Herijk van Maten en Gewigten.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze ter kennis gebragt, dat de ***HERIJK*** der ***Lengtematen*** en ***Gewigten*** (daaronder begrepen het ***Zilversmidsgewigt***), in deze Gemeente zal plaats hebben voor de Ingezetenen, wonende in de letters E, F, G en H, van den 22sten tot den 26sten Maart, telkens van 9—12 en van 2—5 uur.

RAADSVERGADERING.

Woensdag den 24sten Maart 1852, des middags te 12 uur.

De **COMMISSIE** van **ONDERWIJS** in de Provincie *Groningen* vergadert WOENSDAG den 14den April, tot het afnemen van EXAMENS, des morgens te acht uur, in het CONCERTHUIS alhier.

Die zich dan willen laten EXAMINEREN, worden verzocht hunne Geboorteakte, een Getuigschrift van goed zedelijk gedrag, en (zoo zij een' Rang bezitten) een Bewijs van den vroeger behaalden Rang, vóór den 1sten April *franko* in te zenden bij den SCHOOLOPZIENER van hun Distrikt.

Die op de KWEEKSCHOOL voor SCHOOLONDERWIJZERS alhier met den 1sten MEI wenschen toegelaten te worden, zullen DINGSDAG den 13den April, te tien uur, in het Concerthuis, worden GEËXAMINEERD. Zij moeten boven de 14 jaren oud zijn en dezelfde Stukken aan hunnen Schoolopziener vóór den 1sten APRIL bezorgen. Die onder deze naar ééne der drie Provinciale Beurzen willen mededingen, moeten den Derden Rang bezitten en in deze Provincie te huis behooren.

GRONINGEN, 10 Maart 1852.

De Secretaris der Commissie van Onderwijs:
P. HOFSTEDE DE GROOT.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 28 Januarij.

De titulaire generaal-majoor *Bakker* rigtte tot Z. H. den generaal der infanterie, *K. B.* hertog *van Saxen-Weimar-Eisenach*, bij diens vertrek, een hartelijk afscheidswoord, en gaf den wensch des legers te kennen, om hunnen chef spoedig weder te zien. Z. H. antwoordde daarop o. a. het volgende:

„Ik ben veel in de wereld rond geweest, heb verscheidene legers gezien, maar nergens een korps officieren gevonden, dat door zoo veel ijver is bezield, dat zoo veel ontberingen weet door te staan, dat met zoo veel eer de troepen tegen den vijand weet aan te voeren, als het Indische. Ik zag het op Bali en het bleek ook bij alle expeditiën, die plaats vonden, tijdens ik aan het hoofd van het leger geplaatst ben.

„Ik acht het dan ook van mijnen pligt om, bij aankomst in Nederland, Zijne Majesteit den Koning geluk te wenschen met zulk een leger als het Indische."

— Volgens de *Javasche Courant* van den 21sten Jan. (het laatste no. dat met de landmail aangekomen is) waren de onafhankelijke stammen in de Chinesche provincie Kang-suh, die tot hiertoe rustig gebleven waren, in volslagen opstand. Zij zijn in eigenlijk China getrokken, hebben eenige plaatsen bezet en de keizerlijke troepen herhaalde malen verslagen. — Van Canton meldde men: de zaken krijgen meer en meer een verontrustend aanzien. Men hield het voor waarschijnlijk, dat *Teen-teh* vóór het Chinesche nieuwjaar te Canton zijn zoude, en zich voor als nog niet bekommerde om Peking te bereiken, maar zich vergenoegen zoude met het Rijk in twee deelen te splitsen, waarvan hij het middelijke zoude beheerschen.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 17 Februarij.

Op eene den 15den Jan. gevierde bruiloft te Grand Haven werd door de 15 aanwezige feestgenooten eene schriftelijke verbindtenis gemaakt, inhoudende, dat zij jaarlijks gezamenlijk de som van 25 dollars zouden storten tot overbrenging van hulpbehoevende vrienden en bekenden uit Nederland naar Amerika. Voorzeker een navolgenswaardig voorbeeld!

— *Kossuth* schrijft in een' brief aan de commissie, dat hij 30,000 dollars voor Hongarije ontvangen en een kontrakt gesloten heeft voor veertigduizend geweren tegen twee dollars per stuk. Hij verklaart zich tegen de groote geldverkwistingen in eeremaaltijden en paraden, en zegt, dat zijn doel zou bereikt wezen, indien dat geld aan hem gegeven ware.

— In het gezegende Geneseedal des staats New-York slagtte onlangs een boer, met name *Bean*, een varken van 1200 pond.

RUSLAND.

Rusland gaat van het plan zwanger, om de Oostzee en de Middellandsche zee met eenen spoorweg door Rusland te vereenigen. Het plan bestaat eenen spoorweg te bouwen van Chartoff, de hoofdstad van de Slobodische Ukraine, gelegen op 50 gr. N.B., naar Theodosia op de Krem aan de Zwarte Zee. Het aanbod eener partikuliere maatschappij, met een kapitaal van 118,700,000 flor., is aangenomen, en aan deze eene rente van 3 ten honderd gewaarborgd. Hierdoor komt men van Petersburg in regelregte gemeenschap met en in weinig dagen te Odessa.

— In de vorige maand had in de omstreken van Petersburg het volgende voorval plaats. Een gezelschap aanzienlijke personen vereenigde zich tot eene beerenjagt. Een groote beer verschijnt en nadert een der deelnemers, den heer *de Vogué*, secretaris der Fransche ambassade, op schotsafstand. Hij vuurt en wondt het dier. De grimmigheid eens gekwetsten beers is bekend. Het woedende dier valt op een nabij staanden jager aan, en werpt hem ter aarde. De heer *de Vogué*, die geene tweede lading meer op het geweer had, valt, om den jager te redden, den beer met zijn harstvanger aan en brengt hem een geweldigen stoot toe, welke echter ongelukkigerwijze niet doodelijk was. De nog woedender geworden beer wendt zich nu van den onder zijne klaauwen liggenden jager en valt met ontzettende kracht den heer *de Vogué* aan. Tot geluk van dezen, die met moed eenigen tijd met den beer kampte, snelde de baron *van Bylandt*, secretaris van het Nederlandsche gezantschap, toe, zette den beer den loop zijns geweers achter het oor en gaf vuur. Doodelijk getroffen viel het dier neder en de heer *de Vogué* was van eenen zekeren dood gered; zijne wonden zijn niet gevaarlijk; ook den jager, die ernstiger gekwetst is, hoopt men in het leven te behouden.

SPANJE.

MADRID, 12 Maart.

De gouverneur van Madrid heeft een besluit genomen, dat de algemeene goedkeuring heeft weggedragen. Binnen deze hoofdstad waren moord en diefstal sedert lang aan de orde van den dag; de diefstal zelfs was in eene zekere koopmanschap ontaard. Immers, een gewezen bandieten-opperhoofd, sedert 1844 hoofd-ambtenaar bij de politie, had zich van lieverlede eene nieuwe industrie geschapen; de dieven vonden slechts met moeite de gelegenheid, om het door hun gestolene te verkoopen; zij sloten dien ten gevolge eene overeenkomst met den bedoelden ambtenaar der politie, die de aanklagte van den bestolene ontving, zich eene zekere som gelds liet uitbetalen en daarna de ontvreemde voorwerpen ten spoedigste aan de eigenaars terug leverde; de dieven zelven bleven onbekend en ongestraft. De gouverneur van Madrid heeft nu

dien ambtenaar gedwongen, om voortaan niet alleen de gestolen voorwerpen terug te bezorgen, maar hem ook de dieven over te leveren. De ambtenaar is wel genoodzaakt aan dit bevel te voldoen, daar men hem in de eerste plaats streng in het oog houdt, en in de tweede plaats al zijne hoogst aanzienlijke bezittingen in beslag genomen heeft, welke hem dan eerst zullen teruggegeven worden, wanneer hij gedurende geruimen tijd aan het bevel van den gouverneur gehoorzaamt.

DUITSCHLAND.

Men meent te weten dat, bijaldien de tegenstand der burgerij van Bremen tegen haar bestuur niet mogt ophouden, die vrije stad eerlang door *Bondstroepen* zal bezet worden.

— Met den aanleg van de twee spoorwegen van Embden naar Munster en van de Keulsche-Mindener baan over Osnabrück tot aan de Nederlandsche grenzen zal weldra een aanvang worden gemaakt.

— Men verneemt, dat de in 1846 begonnene proefneming eener regtstreeksche stoombootdienst van Amsterdam naar Weenen eerlang zal voortgezet worden.

— Dezer dagen zag men te Hamburg gedurende beurstijd twee tamboers van de stedelijke schutterij in hunne montering op de beurs verschijnen, die gedurende tien minuten de trom roerden; daarna plaatsen eenige werklieden, die hen vergezelden, een zwart bord boven den hoofdingang van de beurs, waarop met witte letters de naam van een Hamburgsch koopman geschreven was, die zijne betalingen geschorst, daarna de vlugt genomen en zijne zaken in de grootste wanorde achtergelaten had; vervolgens werd, na het plaatsen van het bord, gedurende twee uren, eene der beursklokken, de zoogenaamde schandklok, geluid. Deze drie straffen, welke men hier noemt de „executie van een frauduleus bankroetier," zijn bevolen bij eene wet van de 14de eeuw, toen het Hanzeestisch verbond zijn hoogsten trap van bloei had bereikt. Toenmaals werden bovendien de brieven, waarbij het burgerregt en het regt tot drijven van koophandel werd verleend, door beulshanden verbrand. — Het bord zal drie maanden en één dag op bovengenoemde plaats blijven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 18 Maart.

In de zitting van Maandag l.l. zijn de *Tories* in het Hoogeren Lagerhuis geïnterpelleerd geworden over de politiek, die zij ter zake van inkomende regten denken te volgen. Het ministerie heeft geweigerd, zich daaromtrent duidelijk te verklaren. In het Huis der Gemeenten is de motie gedaan door den heer *Villiers*. Maar de heer *d'Israëli* heeft, gelijk lord *Derby* in het Hoogerhuis, niet willen treden in eenige andere verklaring, dan dat het gouvernement plan had om de loopende zaken af te doen, en in het najaar het Parlement te ontbinden. Dat antwoord is door lord *Russell* niet voldoende verklaard, en de Manchester leden hebben met de Peelisten op eene onmiddellijke ontbinding van het Parlement aangedrongen.

— De inschrijving ten behoeve van de Manchestersche ligue tegen het herstel der korenwetten, was gisteren tot ruim 59,000 £ geklommen.

— Volgens de laatste berigten uit Sydney, loopende tot den 6den Dec., was aan ruw goud tot een totaal bedrag van 330,000 £ naar Engeland verzonden.

Van den 19den. In de zitting van het Huis der Gemeenten van heden heeft lord *John Russell*, herinnerende aan het in 1841 door sir *Robert Peel* gestelde precedent, cathegorisch van het gouvernement verlangd te weten, of het voornemens was aan H. M. voor te stellen de Kamer der Gemeenten te ontbinden en binnen den kortst mogelijken tijd een nieuw parlement bijeen te roepen.

De kanselier van den exchequer, de heer *Disraeli*, zeide, dat hij het als eene inconstitutionele daad zoude beschouwen, wanneer het gouvernement de verpligting op zich nam van het parlement op een bepaald tijdstip te ontbinden. Niettemin wilde hij wel de verzekering geven, dat zoodra de kamers zich zullen hebben verklaard nopens de dringendste maatregelen, die voor den gang der regering onmisbaar worden vereischt, het ministerie aan H. M. zal voorstellen de Kamer der Gemeenten te ontbinden.

Bij de lords heeft de minister *Derby* geweigerd de debatten over de granen te openen bij gelegenheid van een door den hertog *v. Newcastle* ingeleverd verzoekschrift; hij zeide alleen niet te gelooven, dat het ongeduld des lands zoo groot was als men zulks deed voorkomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Maart.

De *Moniteur* deelt een besluit mede, waarbij tot één dekreet worden bijeengevoegd alle statuten van het legioen van eer, en de ordonnantie van 1816 wordt vereenigd met de later uitgevaardigde besluiten diensaangaande.

— Het organieke besluit betreffende de ridderorde van het legioen van eer, houdt hoofdzakelijk in, dat het getal ridders der orde steeds onbeperkt blijft; maar dat er thans inderdaad al te veel personen worden gevonden, die met de ridderorde versierd zijn. Om een einde te maken aan dien toestand, zal, tot het jaar 1856, wat burgerlijke personen aangaat, slechts ééne benoeming kunnen geschieden op elke twee openvallende plaatsen.

Heden bevat de *Moniteur* de begrooting voor de loopende dienst. Deze begrooting is in tweeën verdeeld. In de eerste afdeeling komen al de werkelijke uitgaven en inkomsten van de schatkist voor, in de tweede de uitgaven en inkomsten op hoog bevel in de begrooting opgenomen.

De kredieten, welke aan de ministers geopend worden voor de gewone uitgaven, bedragen 1002 millioen fr.; daarenboven de uitgaven, op hoog bevel in de begrooting opgenomen, 428 millioen, te zamen 1430 millioen.

De kosten voor buitengewone werken bedragen 73 millioen. De wegen en middelen, welke zullen dienen om al deze uitgaven te dekken, beloopen 1450 millioen.

Volgens bovenstaande cijfers zullen de uitgaven meer dan de inkomsten bedragen 53 millioen fr., welk tekort zal gedekt worden door vernietiging van kredieten en toeneming der inkomsten.

De dotatie van het hoofd van den staat is niet in deze begrooting opgenomen, daar de President de regeling hiervan aan den Senaat wil overlaten.

(Uit eene vergelijking met het budget van 1851 blijkt, dat de uitgaven in de volgende verhouding zijn *toegenomen*: Voor het ministerie van justitie 200,000 frs., buitenlandsche zaken 1,100,000 fr., eeredienst 250,000 fr., binnenlandsche zaken, landbouw, enz. 6,000,000 fr., openbare werken 10,000,000 fr., oorlog 25,000,000 fr., marine 5,000,000 fr. In het rapport, hetwelk het budget vergezelt, wordt gezegd, dat het vervoer van staatkundige veroordeelden en het tot stand brengen van eenige inrigtingen, die zeer nuttig voor het leger zullen werken, de oorzaken zijn van het verhoogde cijfer van het budget van oorlog; welke echter die inrigtingen zijn, wordt verzwegen.)

— Onder de vele decreten, welke men verwacht, zou er een zijn tot afschaffing der woorden: *Fransche Republiek.*

— Een dagblad berigt, welligt uit scherts, dat waarschijnlijk de plegtige opening der Kamers op den 29sten Maart niet zal kunnen plaats hebben, omdat alsdan al de voor deze plegtigheid vereischte geborduurde kleederen onmogelijk kunnen gereed zijn.

(Een kleermaker zeide: „De President doet zijne zaak, — ik de mijne. Een Senaat zamenstellen, — dat gaat. Decreten te nemen, — is niet moeijelijk, maar geborduurde kleederen te vervaardigen, dat mag toch geen knoeiwerk zijn!")

— Men beklaagt zich alhier zeer over het groote aantal der thans in omloop zijnde valsche stukken van 5 fr. Dagelijks worden dergelijke munten aan de prefektuur van politie aangeboden en naar de Fransche Bank overgebragt. Eerst had men gedacht, dat de vervalschers het middel der galvanoplastiek aanwenden bij het uitoefenen van hun misdadig bedrijf; doch na een naauwkeurig onderzoek is het gebleken, dat de boosdoeners met veel bekwaamheid eene dunne schijf van het te vervalschen muntstuk afzagen, de munt daarna als eene doos uitbollen, met een hard en klinkend metaalmengsel aanvullen, en de afgezaagde plaat weder daarop bevestigen. Men meldt, dat de zilverwaarde, die daardoor van elke 20 stukken van 5 fr. wordt verkregen, ongeveer 70 fr. bedraagt. De politie te Parijs doet ijverig onderzoek, doch schijnt de vervalschers, die hun bedrijf in het groot moeten uitoefenen, nog niet op het spoor te zijn gekomen.

— Het bloeddorstige meisje, waarvan onlangs melding is gemaakt, als poging hebbende gedaan om vader, moeder en zuster te vermoorden, om hun bloed te drinken, is als krankzinnige naar de Salpetrière gezonden.

— De beruchte gravin *de Bocarmé* is te Parijs aangekomen.

Van den 19den. De *Moniteur* bevat heden een besluit van den President, waarbij, om menschlievende beweegredenen en ten einde de kleine renteniers den interest van 5 pCts. van hunne tegenwoordig in staatspapier geplaatste kapitalen te doen genieten, de storting en overdragt van hunne inschrijvingen 5 pCts. *a pari* in de pensioenkas wordt vergund.

Van den 20sten. De *Constitutionnel* meldt, dat eerstdaags de gemeentelijke en departementale organisatie bij besluit zal geregeld worden. Dit besluit zal zeer veel toebrengen tot de centralisatie van het bewind.

— Parijsche bladen berigten het volgende: „Ten einde het misbruik der aanbevelingen van plaatselijke belangen voor te komen, heeft de regering besloten, dat de leden van het wetgevend ligchaam niet meer zoo gereedelijk als vroeger in de onderscheiden ministerien zullen toegelaten worden: alleen de leden van den senaat zullen vrijen toegang tot de ministers hebben."

BELGIE.

BRUSSEL, 19 Maart.

Heden is het tweede gedeelte van den geprojecteerden straatweg van Turnhout naar de Hollandsche grenzen, rigting van Tilburg, te Antwerpen aanbesteed voor fr. 79,000, en toegewezen aan den heer *Tacquenier*, te Lessines.

— De serjeant *Boichot*, gewezen lid der wetgevende vergadering van Frankrijk, is alhier aangekomen; hij zal zich naar de Vereenigde Staten begeven en van daar naar Brazilië, waar hem de graad van kolonel van het Braziliaansche leger aangeboden is.

— De heer *Faure*, oud vertegenwoordiger van het departement du Rhône bij de ex-wetgevende vergadering te Parijs, bevindt zich thans te Brussel, alwaar hij het beroep van weversknecht uitoefent.

— Er is een hoogleeraar, de heer *Molinari*, benoemd om aan het museum van nijverheid te Brussel lessen in de staatshuishoudkunde te geven. Dit is de achtste leerstoel van staatshuishoudkunde in België.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Donderdag den 18den Maart.

In deze zitting zijn eenige nadere wijzigingen ingekomen in het ontwerp, houdende wijziging in het patentregt.

De commissie van rapporteurs is gereed met haar verslag over het ontwerp tot verhooging der staatsbegrooting voor de kosten der rijkspolitie. — De dag der discussiën zal bepaald worden na afloop van die, welke aan de orde gesteld zijn.

De commissie voor de verzoekschriften heeft verslag gedaan, bij monde van den heer *van Heiden Reinestein*, op het adres der uitgevers van het *Algemeen Handelsblad*, over het ontwerp van wet nopens het zegelregt. — Ter griffie.

De beraadslagingen over dat ontwerp worden daarna geopend. De artt. 1—5 zijn, overeenkomstig de daarin door de commissie van rapporteurs voorgestelde wijzigingen, onveranderd aangenomen.

Artt. 6 en 7, mede gewijzigd door de commissie van rapporteurs, zijn daarop aangenomen, gelijk ook art. 8 en daarna de geheele wet met 47 tegen 7 stemmen. *(Tegen:* de heeren *Jongstra*, *Poortman*, *van Hall*, *van der Linden*, *de Moraaz*, *Godefroi* en *Gouverneur*.)

De volgende twee amendementen zijn in den loop der discussien ter sprake gekomen:

1) Amendement *Godefroi*, om uit art. 1 te ligten de bepaling dat de boeten (op de overtreding van het zegel van handelspapier) gelijktijdig met de zegelregten zullen worden voldaan door dengenen, die de stukken aanbiedt, behoudens zijn verhaal op wien behoort.

Afgestemd met 30 tegen 25 stemmen.

2) Amendement *van Eck*, om een *maximum* voor het zegelregt der dagbladen aan te nemen van 2 cents. — *Afgestemd* met 31 tegen 19 stemmen.

Art. 6 *en* 7, betrekkelijk de dagbladen, gelijk die nu zijn aangenomen, luiden aldus:

Art. 6. Het zegelregt, bepaald bij de artt. 22 en 26 der wet van den 3den October 1843 (*Staatsblad* no. 47), wordt verminderd op *een halve cent* voor de eerste 15 vierkante palmen, en verder voor elke tien vierkante palmen daarboven of gedeelten van dien.

Het zegelregt wordt berekend in verhouding tot de geheele oppervlakte van ieder vel papier, dat ter stempeling wordt aangeboden. Dit laatste mag niet voor een gedeelte der oppervlakte van zegel worden voorzien.

Art. 7, al. 2. Van het zegelregt zijn vrijgesteld:

a. Bijvoegsels van dagbladen, *Couranten en Nieuwspapieren*, voor zooverre die bijvoegsels niets anders behelzen dan het verhandelde bij de Staten Generaal, de provinciale Staten en de gemeentebesturen, *of stukken aldaar opgemaakt of ingekomen;*

b. Advertentiën, houdende vermelding van bij den uitgever van een tijdschrift voorhanden boekwerken, voor zooverre zij in of op den omslag van dat tijdschrift zijn geplaatst.

Art. 27, La c, 2° 8, der wet van den 5den October 1843 (*Staatsblad* no. 47) wordt vervangen door de volgende bepaling:

„8° Tijdschriften, niet meer dan tweemaal 's maands in het licht verschijnende, en waarvan iedere aflevering ten minste twee vellen druks bevat."

Door den Voorzitter is de discussie over de zoutwet nader bepaald op aanstaanden Maandag.

Morgen discussie over de patentwet en het gedistilleerd.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 22 Maart. Er hebben wederom drie nieuwe bodems voor de eerste maal deze stad verlaten, en wel Vrijdag laatstleden de schoonerkof *Hinderika Margaretha*, groot 70 lasten, kapt. *J. J. Korte*, van de Nieuwe Pekela, en het schoonerschip *de Ommelanden*, groot 148 tonnen, kapt. *L. S. Wieringa*, van Ezinghe, en heden de schoonergaljoot *Jantina*, groot pl. m. 70 lasten, kapt. *W. J. de Vries*, van Sappemeer; — gaande alle drie op avontuur.

Binnengekomen in het Vlie den 17 Maart, kapit. *de Boer* Verwachting, van Newcastle. — Te Tagal den 16 Jan., *Pronk* Luconia, van Batavia. — Te Fernambuch den 16 Febr., *Engelsman* Bernardus, van Rio de Janeiro. — Te St. Ubes den 2 Maart, *Dekker* Onderneming, van Harlingen. — Te Ferrol den 20 Febr., *Smit* Engelina, van Hamburg. — Te Gend den 18 Maart, *Scholtens* Maria, van Lubeck; *Pekelder* Catharina, van Flensburg. — Te Londen den 18 Maart, *Hazewinkel* Geertruida, van Amsterdam. — Bij Dungeness den 13 Maart, *Doornbos Borchers* Adolf van Nassau, van Batavia naar Amsterdam. — Te Plijmouth den 13 Maart, *de Boer* Verwisseling, van Antwerpen. — Te Liverpool den 16 Maart, *Wijkmeijer* Geesina, van Belfast. — Te Belfast den 15 Maart, *Wijkmeijer* Margaretha, van Rotterdam; *Gialts* Helena en *Ketelaar* Hazard, beide van Dordrecht. — Te Sunderland den 17 Maart, *Spanjer* Catharina Sophia, van Amsterdam. — Te Hartlepool den 16 Maart, *Scherpbier* Vijf Gebroeders, van Bremen. — Te Bremerhaven den 14 Maart, *Stuit* Eendragt, van Antwerpen, den 15den *Kremer* Goede Verwachting en *Dijk* Jantina, beide van Delfzijl; *Altena* Hendrika Margaretha, van de Brake; den 18den *Gust* Vr. Margreta, van Hamburg. — Te Hamburg den 18 Maart, *Stuitje* Christina Johanna en *Hazekamp* Vriendschap, beide van Amsterdam; *Kramer* Harmina, van Altona. — Te Warnemunde den 14 Maart, *Prins* Heike Prins, van Holtenau. — Te Rendsburg den 13 Maart, *Valom* Agatha, van Lubeck naar Gend; *Visser* Lucie, van Rostock naar de Zaan; *Deen* Gezina Elsina, van Harlingen naar Dantzig; den 15den *Swiers* Anna Maria, van Rostock naar Gend; den 16den *Scholtens* Hendrika, van Nijborg naar Holland; *Drent* Morgenster, van Rostock naar Vlissingen; *Bakker* Twee Gebroeders, van Amsterdam naar Koppenhage; *Plukje* Tetsia, van Harburg naar Kiertem; den 17den *de Jonge* Ida, van Hamburg naar Wismar; *Post* Afina, van Dokkum naar Wismar; *van der Woude* Gesina Gesina, van Harlingen naar Wismar; den 18den *de Jonge* Catharina, van Bremen naar Lubeck.

Binnengekomen te Texel den 20 Maart, kapit. *de Jong* Jonge Clemens, van Hull. — Te Suriname den 31 Jan., *Hansen* Heppens, van Amsterdam, laatst van Madera. — Bij Douvres den 17 Maart, *Spijkman* Maria Johanna, van Charleston naar Nickerie. — Bij Plijmouth den 15 Maart, *Eeftingh* Jantina, van Girgenti naar Amsterdam; den 15den *Landeweer* Zeevaart, van Bordeaux naar Rotterdam. — Te Cardiff den 17 Maart, *Everts* Gesina Catharina, van Rotterdam. — Te Sunderland den 17 Maart, *Bossinga* Amicitia, van Bremen. — Te Harwich den 18 Maart, *Kliphuis* Juffer Grietje en *Lukje* Drie Gezusters, beide van Londen naar ......, de laatste met gescheurde zeilen.

In lading te Noirmontier den 11 Maart, kapit. *Hagedoorn* Cornelia Catharina, naar Antwerpen. — Te Liverpool den 16 Maart, *Oldenburger* Catharina Cornelia, naar Rostock; den 18den *de Jong* Eetiena, naar Nerva; *Upmeijer* Alberdina en *Wijkmeijer* Geesina, beide naar Elseneur.

Zeilklaar te Londen den 19 Maart, kapit. *Sluiter* Jacomina, naar Amsterdam; *Glim* Vrouw Willemtina, *Butter* Twee Gebroeders en *Klok* Gesina Dorkina, alle 3 naar Rotterdam; *Top* Onderneming, naar Groningen.

Vertrokken van Amsterdam den 18 Maart, kapit. *Ketelaar* de Hoop, naar Londen; den 19den *Flik* Gebroeders, naar Batavia; *Huges* Equator, naar Suriname; *Patje* Annegina, naar Napels; *Brouwer* Ida Geziena, naar Londen. — Van Texel den 17 Maart, *Kwint* Jantina, naar Londen; den 19den *Scherpbier* Jeltina, naar Odessa; *de Jonge* Pollux, naar Newcastle. — Uit het Vlie den 1[illegible] Maart, *Dekker* Alida, naar Newcastle; *Holscher* Vijf Gebroeders, *Scholtens* Alida Ikina en *Koster* Argo, alle 3 naar Dantzig; *Schuurmelketel* Johanna Maria, naar Stavanger; *de Jonge* Goede Verwachting en *de Jonge* Hendrika, beide naar Osterrisoer; *Pot* Catharina Elisabeth en *Wever* Elisabeth Maria, beide naar Noorwegen; *Stuit* Christina Johanna, naar Hamburg. — Van Brielle den 19 Maart, *Kuiper* Annechina Elsina, naar Dantzig; *Hazewinkel* Jonge Hendrik, op avontuur. — Van Maassluis den 17 Maart, *Louwerens* Johanna Christina, naar Vannes; den 18den *de Jong* Twee Gezusters, naar Noordwijk. — Van Vlissingen den 17 Maart, *Mug* Martha, naar Bremen. — Van Roijan den 10 Maart, *Klasen* Elisabeth, naar Rotterdam. — Van Bordeaux den 17 Maart, *Neppers* Elisabeth, naar Amsterdam. — Van Paimboeuf den 13 Maart, *Bontekoe* Jonge Lucas, naar Belfast. — Van Bremerhaven den 14 Maart, *de Jonge* Catharina, naar Lubeck; *Munneke* Marchina Gesina, *Bekkering* Ulrika en *Brouwer* Harmina, alle 3 naar zee; den 17den *Dommering* Gebkelina Lucretia, naar de Oostzee; den 19den *Oost* Margrieta Hillegina, naar Stettin. — Van Hamburg den 17 Maart, *Pekelder* Beerendina, naar Harlingen; *Bieze* Anna, naar Rendsburg. — Van Travemunde den 14 Maart, *Blaak* Jantina, naar Holland. — Van Koppenhage den 17 Maart, *Waterborg* Catharina, naar Wismar. — Van Tonningen den 15 Maart, *Legger* Jezelina, van Kiel naar Gent.

Vertrokken van Texel den 20 Maart, *Bakker* Nijverheid, naar Bordeaux; *Rink* Jacobus Begeman, naar Nantes; *Karssies* Onderneming, *Ketelaar* de Hoop en *Zoutman* Geertruida, alle 3 naar Londen; *Veninga* Vrouw Jantje, naar Brevich; *Wijkmeijer* Anna, op avontuur. — Van Helvoet den 20 Maart, *Potjewijd* Albertina, naar Windau; *Schuur* Aaltje Pronk en *Knoothuizen* Annechina Bouwina, beide naar Dantzig; *Steen* Sieke van der West, *Wessel* Elisabeth Machtelina, *Sap* Joanna Jacoba en *Huisman* Hendrika, alle 4 op avontuur; *Smit* Elisabeth, naar Stettin. — Van Brielle den 20 Maart, *van Duinen* Alkanna Elisabeth, naar Windau; *Wijkammer* Eenige Broeder, naar Dantzig; *Donema* Renske Hooites, naar Stettin. — Van Hambuag den 18 Maart, *de Jonge* Elisabeth, naar Freiburg; *Wolthekker* Sophia Klasina, naar Frederikstad. — Van Nijburg den 17 Maart, *Wijbus* Vriendschap, naar Amsterdam.

HARLINGEN, 20 Maart. Binnengekomen den 15 Maart, kapit. *Jansen* Johanna Maria, van Osterrisoer; den 16den *de Boer* Verwachting, van Newcastle; *Eelefsen* Carolina, van Osterrisoer. — Vertrokken 14 Maart, kapit. *Jonker* Thia, *Wever* Elisabeth Maria, *Hooijer* Goede Hoop, *Staal* Tjadda, *Naatje* Alberdina Edsiena, *de Groot* Geertruida en *Peper* Alida, alle 7 naar Noorwegen; *P*[illegible] Catharina Elisabeth, naar Riga; den 19den *Bart* Hendrika Jantina, *Visser* Ymkje Visser, *de Grooth* Jacoba Johanna, *Brouwer* Elisabeth, *de Boer* Willem, *Hazewinkel* Arendina Harmina, *Stuut* Concordia, *Nieting* Catharina en *Kok* Noordster, alle 9 naar Noorwegen; *Zwaal* Gijsbert Jan, naar Pruissen; *Cappen* Neptunus en *Duintjer* Friso, beide naar Engeland; den 20sten *Schuring* Antje, naar Hull; *Ellens* Lammegina Margonda en *Reelfs* Josiena Wilhelmina, beide naar de Oostzee; *Smit* Anna Elisabeth, *Menses* Jonkvrouw Maria, *Keun* Twee Gezusters en *Jansen* Johanna Maria, alle naar Noorwegen.

ZOUTKAMP, 21 Maart. Binnengekomen den 21 Maart, kapit. *Boomgaard* de Hunze Stoomboot, van Kampen. — Vertrokken den 20 Maart, kapit. *Kramer* Annette Catarina, naar Londen; *Rei*[illegible] Jansje Hillegonda, naar Newcastle; *Waterborg* Fokkienna, naar Southampton; *Lukkien* Magreta Catharina, naar Bremen; *Gat*[illegible] Elisabeth Hillena, *Korte* Henderika Margaretha en *de Vries* Beerta Schuringa, alle 3 op avontuur. — Zeilklaar kapit. *de Boer* Geziena, op avontuur.

TERMUNTERZIJL, 20 Maart. Binnengekomen den 18 Maart, kapit. *Postma* Magretha en den 19den *Burman* Geziena, beide van Leer. — Vertrokken den 15 Maart, kapit. *Bolmeijer* Uit Vriendschap, naar Leer; den 20sten *Panjer* Heilina, naar Engeland.

DELFZIJL, 22 Maart. Binnengekomen den 19den kapit. *Gerhkens* Therese, van Leer naar Amsterdam; *Heins* Vijf Gebroeders, van Bremen; *Bolmeijer* Twee Gebroeders, van Leer naar Amsterdam; den 20sten *Pronk* Tweelingen, van Ditzum; *Hulzebos* Catharina, van .... — Vertrokken den 17den kapit. *Dih* Vier Gezusters, naar Noorwegen; *Bleeker* Hinderika Jacomina, naar Leer en *Panjer* Vrouw Wijka, naar Hamburg, beide van Amsterdam; den 19den *Bekkering* Gezina en *Pinksterboer* Gezina, beide op avontuur; *H. Boswijk* Henderika en den 20sten *de Jonge* Jantina Engelina, beide naar Noorwegen; *Dethmers* de Jonge Wicher en *Venneman* Fenna, beide op avontuur; *Dijkstra* Drie Gezusters, *Ugen* Anna Sieberdina, *Kraan* de Vriendschap, *H. E. Boswijk* Hinderika en *Wilkens* Alberdina, alle 5 naar Noorwegen; *Siccama* Eeltje, op avontuur; *Pomper* Fennechiena en *Gust* de Hoop, beide naar Noorwegen; *Gnodde* de Jonge Jan, op avontuur; den 22sten *Huisman* Twee Zusters, naar Libau.

— Volgens brief van Lissabon van den 8 Maart, had aldaar sedert den 6den dito een' hevige storm gewoed, waarin bijna alle aldaar liggende schepen schade hadden bekomen; het schip Hunderen, kapit *Klok*, had de groote boot, de boegspriet en de kraanbalk verloren.

RAMSGATE, 16 Maart. Het schip Nijverheid, kapit. *Puister*, van Amsterdam naar Bayonne, alhier met schade binnengeloopen, doch den 8sten dezer, na gerepareerd te hebben, weder van hier vertrokken, heeft 1,209 stuks kaas wegens beschadigdheid verkocht.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

15 Maart. Kleininga, Maria Laurentia, van Brake naar de Oostzee.
Pronk, Gezina Pronk, van Ferrol naar Dantzig.
17 —— Brouwer, Lammina, van Amsterdam naar Malmö.

De wind den 15 Maart NW., WNW., NW.; den 16den WZW., NW., N.; den 17den NNO., N.; den 18den 's morgens ZO.

ELSENEUR, 18 Maart 1852.

216de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

12*de Lijst.* No. 8059 een prijs van *f* 1000.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 22 Maart 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 19 *Maart.*

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 5,60	Bl. Voer 38 ℔ *f* 2[illegible]
Oude Bak 72 ℔ *f* 8,70	Veen 64 » » 5,50	» 40 » » 3[illegible]
N. Oml. 68 » » 7,35	» 66 » » 5,80	Zw. Voer 36 » » 2[illegible]
» 70 » » 7,80	N. GERST.	» 38 » » 2[illegible]
» 72 » » 8,35	Winter 56 ℔ *f* 4,95	» 40 » » 2[illegible]
» Old. 68 » » 7,10	» 58 » » 5,25	BOONEN.
» » 70 » » 7,50	» 60 » » 5,55	Paardeb. *f* 4,50 tot *f* 6[illegible]
» » 72 » » 8,05	Zomer 56 » » 4,70	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» 58 » » 5,00	Gr.Gortp.m. *f* 8,50,75
N. Inl. 64 ℔ *f* 6,70	Knobbe 60 » » 5,15	Par.100 N. ℔ *f* 11— *f*
» » 66 » » 7,00	» 62 » » 5,45	Kools. *f* 8,50 *f* 9,10
» » 68 » » 7,30	N. HAVER.	Oostfr. *f* 9,20,30,40
O. » 70 » » 7,60	Dikke 38 ℔ *f* 2,95	Raapol. p. v. *f* 27½ *f*
» » » »	» 41 » » 3,15	Prijs der Boter
N. BOEKWEIT.	» 44 » » 3,45	1ste soort Nieuwme[illegible]
Gr. Zd. 62 ℔ *f* 5,45	» 46 » » 3,60	½ Ton *f* 13½
» » 64 » » 5,75	» 48 » » 3,75	2de soort *f* 12 a
» » 66 » » 6,05	Bl. Voer 36 » » 2,75	

Oude Tarwe stil, nieuwe dito met geringe vraag en niet dan [illegible]ger te verkoopen. — Rogge en Boekweit met trage koopers en [illegible]leen bij gerijf als genoteerd te plaatsen. — Gerst door schaarschheid goed prijshoudend. — Haver weinig aan en wel te verkoopen. — Boonen, inzonderheid om te zaaijen, iets hooger verkocht. — G[illegible] met geringen handel. — Koolzaad flaauw.

AMSTERDAM, 19 *Maart.* Tarwe stil; 129 ℔ witb. Poolsche *f* 3[illegible] 135 ℔ n. Geld. *f* 310; 128 ℔ n. Vries. *f* 255 bij gerijven. — Ro[illegible] niets in omgegaan. — Gerst prijshoudend: 114 ℔ o. Deens. *f* [illegible] 113 ℔ n. dito *f* 190 in entr. — Boekweit onveranderd: 121, 122, [illegible] ℔ Amersf. *f* 207, *f* 210, *f* 213.

Koolzaad ½ p. vl. lager; op 9 vat in April 50 p. vl.; Sept. 52 p. [illegible] Oct. en Nov. 52½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 108, 109 ℔ Peters. *f* 275; 106, 107 ℔ Egypt. *f* 280. — Raapolie dadelijk en op levering weder flaauwer; op 6/w. *f* 29.75; Vlieg. *f* 28 75; Mei *f* 28,75 a [illegible] Sept. *f* 30,25 *f* a 30; Oct. *f* 30,75 a 50; Nov. *f* 31 a *f* 30,75; Dec. *f* 3[illegible] a *f* 31. — Lijnolie op 6/w. *f* 29,25; Vlieg. *f* 28,25. — Hennepolie 6/w. *f* 36,50; Vlieg. *f* 35,50.

LONDEN, 15 *Maart.* Vriesche Boter werd heden aan wal à 98 sh. betaald. Gedurende de afgeloopen week werden 4820 [illegible] van buitenslands aangevoerd.

LONDEN, 17 *Maart.* De handel in alle soorten Tarwe [illegible] heden lusteloos op de prijzen van eergisteren; tegen het sluiten

der markt bood men tot eenige verlaging aan, zonder tot veel omzetting te leiden. Gerst nagenoeg als vorigen marktdag. Voor Haver werden de hoogste prijzen van Maandag bedongen. Boonen en Erwten als voren.

LONDEN, 19 *Maart*. In Tarwe was heden geene levendigheid en het weinige, dat van inl en vreemde werd verkocht, bedong nagenoeg de koersen van l.l. Maandag. Gerst souteneerde de vorige prijzen. Haver een zweem duurder. Boonen en Erwten veelal hetzelfde als in het begin der week.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 22 *Maart*. Heden werd alhier de eerste voorjaarspaardenmarkt gehouden. Het getal aangevoerde paarden was vrij aanzienlijk, doch was zoo groot niet als de eerste markt van het vorige jaar. Onder het aangevoerde vond men vele fraaije paarden. — De handel was over het geheel genomen slap, maar hetgeen verkocht werd, had tamelijk goede prijzen. De puik beste soorten werden verkocht van *f* 225 tot *f* 275. Door de Fransche kooplieden, die zich ter markt bevonden, werd weinig handel gedaan. Het schoone weder had eene groote menigte bezoekers uitgelokt.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 20 *Maart*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $60\frac{1}{16}$, 60¼, 60⅛; Dito Certific. 3½ pCt. 71⅜, $71\frac{7}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 92⅞, 93, 92⅞; O. I. Leening 4 pCt. 92¾, 92¼; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 92¼, 92⅜. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 49, 49¼, 49¼. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 65, 65¼, 65. — SPANJE, L. bij *Ard.* 5 pCt. $18\frac{15}{16}$; Dito Nieuwe 1 pCt. $19\frac{5}{16}$, 19⅜; Dito 3 pCt. 43⅛, 43⅜; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 39½, 39⅜, $39\frac{9}{16}$; Coup. Ardoins 10⅞, $10\frac{15}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $38\frac{11}{16}$, 38¾, 38¾; Dito Dito 4 pCt. $36\frac{11}{16}$, 36⅝, 36⅝. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106½, 106⅜; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 105½; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95¾; Dito 4½ pCt. 101½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89½; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 89⅛. — POLEN, Certific. 4 pCt. 80. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 72¾, 73⅛; Dito Nieuwe 2½ pCt. 37⅛, 38⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 82½, 82⅞, 82⅛; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 78; Amerik. Bank-Act. $4\frac{9}{16}$; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 95; Denem. 5 pCt. 101⅞; Braz. 5 pCt. 97½; Mex. $31\frac{9}{16}$; Gren. 2 pCt. $23\frac{11}{16}$, ⅞, $\frac{11}{16}$; Dito Uitg. $10\frac{5}{16}$, ½; Ecuador 4⅝, $\frac{7}{16}$; Venez. 3¼ pCt. 44, ¾, ⅝; Dito Uitg. 18½, ¾; Metall. La. B 5 pCt. 82, ¼, 82; 4½ pCt. Pruiss. 98⅞; 5 pCt. Frans. Cert. 93; 4 pCt. Weldadigh. 82¼.

In onze binnenl. fondsen was heden, bij eenige affaire in Integralen, de stemming iets flaauwer.

Van vreemde effekten waren Spaansche nagenoeg onveranderd.

Portug. iets aangenamer.

Van Russische was eenige meerdere vraag naar 5 pCts.

Oostenrijksche waren, bij eenigen omzet, tot verminderde koersen verkrijgbaar.

Fransche waren insgelijks meer aangeboden.

Van Zuid-Amerik. was de handel in Venez. vrij geanimeerd. Werk., die aanvankelijk tot verlaagde prijzen afgegeven werden, hebben zich later, ten gevolge van eenige inkoopen, nog zelfs iets boven den slotkoers van gisteren hersteld; Uitgest. blijven daarentegen lager.

Grenada's een weinig aangenamer.

Venez Onb. St. 3¼ pCt. 43¾, 44⅛; Gren. Onb. St. 2 pCt. $23\frac{5}{16}$, ⅜; Bl. Gr. Onb. St. $5\frac{7}{16}$; Dito v. 500 p. st. $5\frac{11}{16}$; Ecuador Coup. 24¼, ½; Orig. Amerik. Bank-Actien $3\frac{5}{16}$, ⅜; Bewijzen Sp. Coup. (Sp. Comité) 2½, ⅝, ⅝.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 60⅛; Ard. 5 pCt. $18\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $39\frac{9}{16}$; Metall. 5 pCt. 72¾; Dito 2½ pCt. 38⅜.

AMSTERDAM, 14 *Maart.* EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integr. 60¼, $\frac{5}{16}$, ¼, $\frac{3}{16}$. Fransche 3 pCts. 65⅜. Ardoins 5 pCt. $18\frac{15}{16}$, ⅞. Dito Coup. 11. Binnenl. 3 pCts. 39⅜. Spaansche 1 pCt. 19⅜, $\frac{7}{16}$. Bewijzen Sp. Coup. (Sp. Comité) $2\frac{11}{16}$, ⅝, $\frac{11}{16}$. Metalliek 5 pCt. 72¾. Dito Nieuwe La. B 82, $81\frac{15}{16}$. Dito 2½ pCt. 38⅜. Venez. $44\frac{1}{16}$. Dito Uitgest. 18¼. Ecuador 4⅝.

Origin. Amerik. Bank-Actiën $3\frac{5}{16}$.

Bij vrij levendige affaire waren heden Spaansche fondsen iets aangenamer. Voor Fransche waren, op het verhoogde merk van Parijs van gisteren, insgelijks betere prijzen te bedingen. Oostenrijksche meer aangeboden.

Naar Werk. en Uitg. Venez. was eenige meerdere vraag.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot GRIETJE RUMMERINK beviel heden van eene DOCHTER.

HELPMAN, Gemeente *Haren*, 14 Maart 1852.

B. P. MULDER,
Houtkooper.

*** Heden avond beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER H. SLINGENBERG, geliefde Echtgenoot van

C. H. PELINCK.

KOEVORDEN, 16 Maart 1852.

*** GRONINGEN, 17 Maart 1852. Heden beviel van een' welgeschapen ZOON E. H. WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE, geliefde Echtgenoot van

Mr. **H. S. STEENSTRA TOUSSAINT,**
Advokaat.

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER E. G. KUIPER, geliefde Echtgenoot van

M. WOLTHERS,
Deurw.

GRONINGEN, 18 Maart 1852.

*** Heden morgen beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON J. R. HEIDEMA, geliefde Echtgenoot van

J. DE COCK ROUAAN.

WARFFUM, 18 Maart 1852.

*** Heden beviel van eene DOCHTER REINA CAROLINA JOHANNA PAEHLIG, Echtgenoot van

Mr. **S. HARKEMA BEKKER.**

ZOUTKAMPERMUNTERZIJL, 19 Maart 1852.

*** SURHUISTERVEEN, 19 Maart 1852. Bevallen van eene *DOCHTER* J. H. L. HOFKAMP—VAN IDDEKINGE.

*** Heden morgen beviel voorspoedig van een' *ZOON* G. RINSEMA—SPECKMAN.

VLAGTWEDDE, 19 Maart 1852.

Doct. **RINSEMA.**

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER F. LENTZ, Echtgenoot van

K. BOERMA.

GRONINGEN, 20 Maart 1852.

*** Heden beviel, door des Heeren goedheid en liefde, voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON J. RIDDER, geliefde Echtgenoot van

B. KUITERT, J.H.ZOON.

GRONINGEN, 22 Maart 1852.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner vijf Kinderen bittere droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot LAMMINA VAN GIFFEN, in den ouderdom van ruim 54 jaren, en na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 27 jaren.

GRONINGEN, 15 Maart 1852.

P. H. NOORDBEEK VAN WERMESKERKEN.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 64 jaren en 8 maanden, na eene korstondige, maar hevige ziekte, onze geliefde Vader, de WelEdele Heer GOEDHART BORGESIUS, in leven *Stads Veenmeester* te *Oude Pekela.*

Elk, die den Overledene in zijn werkzaam en liefdevol leven gekend heeft, zal met ons gevoelen hoeveel wij verliezen.

OUDE PEKELA, 15 Maart 1852.

T. BORGESIUS.
Mede namens mijn' Broeder en Zusters.

*** Onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder PIETERDINA CATHARINA BRONGERS, Weduwe wijlen J. J. FABER, werd ons heden morgen door den dood ontnomen. Na eene langdurige sukkeling ontsliep zij zacht en kalm, in den ouderdom van bijna 62 jaren.

GRONINGEN, 18 Maart 1852.

E. FABER.
Namens Broeders, Zusters,
Behuwd-Broeder en Behuwd-Zuster.

*** Heden morgen, circa 8 uur, overleed, zacht en kalm, onze geliefde Moeder DIEVERTJE P. DE JONGE, Wed. J. OETZES, in leven Beurtschipper op Amsterdam, in den hoogen ouderdom van bijna 92 jaren.

Dankbaar voor het voorregt van haar zoo lang te mogen bezitten, strekt deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

GRONINGEN, 18 Maart 1852.

P. OETZES.
Mede namens de overige Broeders en Zusters.

*** GRONINGEN, 19 Maart 1852. Tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Aangehuwde Kinderen, behaagde het God door den dood van ons te nemen mijne teedergeliefde Echtgenoot MARIEKE TOBIAS KRUIZE, in den ouderdom van 60 jaren.

Vrienden en Bekenden gelieven deze voor *bijzondere kennisgeving* aan te nemen.

J. J. BOULAND.

*** Heden nacht ontsliep, zacht en kalm, gelijk hij geleefd had, in 't geloof in Hem, dien hij zijn „Getrouwe" noemde, mijn Echtgenoot HARMANNUS VAN DER VEEN, in den ouderdom van ruim 52 en na eene echtverbindtenis van 31 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en aangehuwden Zoon.

GRONINGEN, 20 Maart 1852.

ANNA FRIESE,
Wed. H. VAN DER VEEN.

*** ASSEN, 20 Maart 1852. Heden overleed ons Kindje ROLINA MARIA. Voor bijna anderhalf jaar ons geschonken, werd het heden teruggenomen.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN.
M. L. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
geb. **HORA BUMA.**

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, tot mijne en mijner Kinderen droefheid, mijn geliefde Echtgenoot A. ALBERTS, in den ouderdom van 62 jaren, na eene echtvereeniging van ruim 36 jaren.

Wegens uitgebreidheid van Familie en Bekenden, zoo gelieve men deze voor *algemeene en bijzondere kennisgeving* aan te nemen.

HAREN, 21 Maart 1852.

F. VRIELING,
Wedw. A. ALBERTS.

*** De **ADMINISTRATEUR** van het **HERVERZEKERINGSFONDS** der ***ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ*** voor de Stad *Groningen*, opgerigt in 1849, berigt, dat ten zijnen KANTORE, in de Oosterstraat, des DINGSDAGS en des VRIJDAGS, des morgens van 9 tot 12 uur, alsmede ten KANTORE van den *Directeur-Boekhouder*, den Heer HK. MIEDENDORP, in de Steentilstraat, DAGELIJKS, tegen inwisseling betaald worden de COUPONS ten laste van genoemd Fonds, loopende over 1851, verschijnende den 1sten April e.k., van welke de waarde in de algemeene Vergadering der Maatschappij, gehouden den 26sten Februarij j.l., is bepaald op *f* 3—15 van de Aandeelen à *f* 100, en op *f* 15—75 van die van *f* 500, terwijl ruim zoo veel van ieder honderd gulden bij het kapitaal is belegd.

GRONINGEN, 22 Maart 1852.

H. O. FEITH.

ONDERLINGE

BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTEUR der **ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ**, opgerigt door de Assurantie-Compagnie voor Zeeschaden, te *Sappemeer*, brengt ter kennis van de DEELHEBBERS in voorschreven Maatschappij, dat de **REKENING** en **VERANTWOORDING** over het jaar **1851**, ingevolge Art. 22 van het Reglement, aan Commissarissen en Gecommitteerde Leden afgelegd, gedurende eene maand na heden, in het GEMEENTEHUIS alhier, ter inzage van de Belanghebbenden zal liggen; en maakt bij deze bekend, dat er over 1851 geene Brandschade is voorgevallen, zoodat er *dit jaar* niet meer dan 50 Cent Administratiekosten over 1852 per Duizend Gulden behoeft te worden betaald; wijders worden diegenen verwittigd, welke in deze Maatschappij verkiezen deel te nemen (uitgezonderd voor Molens, Branderijen en Objecten, die aan buitengewoon gevaar van Brand onderhevig zijn), dat zij zich deswege kunnen vervoegen bij den DIRECTEUR te *Sappemeer*, of bij een' der navolgende Correspondenten, als:

Den Heer S. MEIHUIZEN, JR., te *Groningen.*
„ „ H. H. DE HAAN, te *Hellum*
„ „ S. REINDERS, te *Noordbroek.*
„ „ J. K. DE WEERD, te *N. Pekela.*
„ „ K. H. VENEMA, te *Veendam.*
„ „ E. J. GROEN, te *Weiwerd.*

SAPPEMEER, 23 Maart 1852.

R. MEIHUIZEN,
Directeur.

GROOTE BOELDAG.

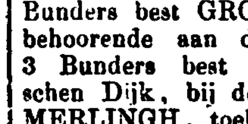

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 24sten en DONDERDAG den 25sten Maart 1852, telkens des voormiddags te 10 uur te beginnen, ten verzoeke en aan de Boerenplaats van de Erven GROENENDAL, te *Helpman*, publiek worden verkocht: 31 stuks HORENVEE, 7 PAARDEN, 2 VARKENS, 3 BOERENWAGENS, 2 PLOEGEN, 2 EIDEN, 2 WIPKARREN, 1 CHAIS, 1 WAAIJER en verdere **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN**, eene partij HOOI, STROO en MEST, en voorts **HUISMOBILIA**, en een partij **VELDVLINTEN.**

Mede zal worden verkocht: Een beste **KERNMOLEN** om op den 1sten Mei 1852 te leveren.

De Levende Have zal den eersten dag worden verkocht.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 30sten Maart 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd:

Ongeveer 28 Bunders best LAND, gelegen aan den Horenschen Dijk, bij *Groningen*, toebehoorende aan den Heer H. C. REINDERS; ongeveer 6 Bunders best GROENLAND, gelegen aan den Straatweg buiten de Kranepoort, toebehoorende aan den Heer A. HESSELINK; ongeveer 4 Bunders best GROENLAND, gelegen achter *Donghorn*, toebehoorende aan den Heer J. CARDINAAL, en ongeveer 3 Bunders best GROENLAND, gelegen aan den Horenschen Dijk, bij den Molen van Mejufvr. de Wedw. A. KAMERLINGH, toebehoorende aan den Heer D. HESSELINK, A.z. Alles in perceelen, om te Hooijen, te Weiden en te Bouwen.

En voorts nog twee TUINEN, gelegen aan den *Horenschen Dijk*, toebehoorende aan den Heer J. DOORNBOSCH, Sz.,

*** Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 1sten April 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein GIEZEN, te *Helpen*, voor den tijd van 3 jaren, publiek worden verhuurd:

Ongeveer 4 Bunders LAND, tot Bouwgrond, bij Akkers, en ongeveer 6 Bunders GROENLAND om te Weiden; zullende eene Lijst der perceelen 3 dagen voor de

Verhuring ten Huize van Verhuring ter lezing liggen, en zullen andere Weidelanden, alsmede de Hooilanden van de Plaatsen behoord hebbende aan de Erven GROENENDAL, te *Helpen*, in dezen Zomer, voor één Saizoen als Hooiland worden verhuurd.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 2den April 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen*, voor den tijd van **een Saizoen** publiek worden verhuurd:

Ongeveer 22 Bunders **LAND**, gelegen aan den *Hoornschen Dijk*, onder *Groningen*, toebehoorende aan J. NAUTA; in onderscheidene perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden, te zamen en ieder afzonderlijk, als om te Bouwen.

Woensdag den 31sten Maart

1852, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, vóór de Behuizing van wijlen Mejufvrouw de Wedw. den Heer J. H. BLAUPOT, te *Groningen*, in de Nieuwe Ebbingestraat publiek worden verkocht: Een zeer aanzienlijke en nette **INBOEDEL**, bestaande in MAHONIEHOUTEN en EIKENHOUTEN MEUBELEN, waaronder SECRETAIRE, COMMODE CANAPÉ'S, KABINETTEN, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, LEDEKANTEN met BEHANG, een STAAND UURWERK met SPEELWERK, PENDULES, oud en nieuw PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK; ZILVER, waaronder OUDE MUNTEN, KOPER-, IJZER-, TIN- en BLIKGOED, KAGCHELS, MANGEL, best LINNEN, TAFEL- en BEDDEGOEDEREN en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. — Te bezien Maandag en Dingsdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Woensdag den 21sten April

aanstaande, zal, in het Sint-Anthonie- of Oosterpoorten Gasthuis, publiek worden verkocht: de nette **INBOEDEL** van Mejufvr. de Wedw. KROOK, nader op te geven — zijnde tevens tegen den 1sten Mei aanstaande **TE HUUR DE KAMER** door genoemde Weduwe aldaar bewoond wordende. Te bevragen bij de Weduwe LARMOIJEUR, op den Nieuwen Weg.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Nots.*

MORGEN, WOENSDAG

den 24sten Maart, des namiddags te twee uur te beginnen, zullen, voor de Behuizing van C. VAN PROOIJEN, in de Kruidstraat alhier, publiek worden verkocht: een EIKENHOUTEN KISTKABINET, SECRETAIRE, HALVE KASTKLOK, PENDULE, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, KOPER-, TIN- en BLIKGOEDEREN, LINNEN en TAFELGOED, BEDDEGOED, deftig VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, benevens eenig **GOUD** en **ZILVER**, waaronder een GOUDEN SLOT met DITO KETTING en hetgeen meer te bezien zal zijn heden namiddag van 2 tot 5 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

Op Maandag den 19den,

en **NIET** op WOENSDAG den 21sten April 1852, de verkoop der **GOEDEREN** van Mevrouw de Weduwe van wijlen den Heer Generaal EVERS, reeds vroeger gedetailleerd.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Woensdag den 24sten Maart

1852, des morgens te 10 uur, zullen, in het PEPER GASTHUIS alhier, publiek worden verkocht: onderscheidene **GOEDEREN**, als: KABINETTEN, TAFELS, STOELEN, MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, BEDDEGOEDEREN, KOPER-, TIN-, IJZER- en BLIKWERK, en hetgeen meer te bezien zal zijn daags bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ingevolge Regterlijke dispositie, op VRIJDAG den 26sten Maart 1852, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein PIETER F. FEDDEMA, in de *Molenrij*, te *Kloosterburen*, publiek te Koop presenteren:

Eene kapitale **BOERENPLAATS**, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, geteekend no. 20, met de VASTE, ALTOOSDURENDE, ONOPZEGBARE en IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en diverse perceelen best *Groen-* en *Bouwland*, te zamen groot 27 Bunders, 67 Roeden en 90 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 160—00, staande en gelegen in de *Molenrij*, te *Kloosterburen*, en toebehoorende aan den Landbouwer JAN LUITJES SIERSEMA en CONSORTEN.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke en aan de Boerenplaats van JAN KLAASSENS SIKKENS en Vrouw, te *Wierum*, onder *Adorp*, op **DONDERDAG den 8sten April 1852**, (en **niet** op WOENSDAG den 7den April 1852, zoo als vroeger werd geannonceerd), des namiddags te één uur te beginnen, publiek, op gewoon Krediet, bij uitmijning verkoopen:

Een **BOERENBESLAG**, bestaande in 22 stuks best oud en jong RUNDVEE, 4 dito PAARDEN, 15 SCHAPEN, VELDWAGENS, PLOEGEN, EGGEN, en verdere BOERENGEREEDSCHAPPEN, HOOI en STROO, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, KOPER, TIN- en IJZERWERK, eenige HUISMEUBELEN, BEDDEGOEDEREN en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

VERHURING,

op MAANDAG den 29sten Maart 1852, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van P. BIJMA, te *Kostverloren*, onder *Hoogkerk*, van 32 Bunders **GROENLAND**, om te Hooijen, te Weiden en te Bouwen, van de Plaats *Hoitingheert*, toebehoorende aan den Heer E. VAN SLOGTEREN en CONS.

J. HOMAN.

BOELDAG.

Op DONDERDAG den 15den April 1852 en volgenden dag, telkens te één uur, gedenken de Erven van wijlen HINDRIK EVERTS DIJK, aan hunne Boerenplaats te *Thezinge*, BOELDAG te houden van:
6 PAARDEN, 22 RUNDEREN, 20 SCHAPEN, 2 ZWIJNEN, CHAIS, KAPWAGEN, HOOI, STROO, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, MOBILIA en andere GOEDEREN. — Den eersten dag Levende Have enz.

N. B. KOEKHAKKEN en SPELEN om GELD zullen aldaar niet worden gedoogd.

J. H. GLAS.

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van den VOOGD over het minderjarig Kind van wijlen den Heer en Mejufvrouw A. EIKEMA, aan het Sterfhuis van laatstgenoemde te *Uithuizen*, op DINGSDAG den 30sten Maart 1852, des middags te 1 uur, op gewoon Krediet, verkoopen:

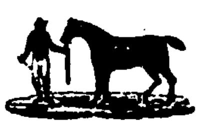
Alle door genoemde Echtgenooten nagelatene **HUISMEUBELEN, ENZ.**, bestaande in MAHONIEHOUTEN LINNENKAST, DITO CANAPÉ, DITO SECRETAIRES, DITO TAFELS, DITO STOELEN met KUSSENS, DITO COMMODE, aanzienlijke GOUDEN- en ZILVEREN WERKEN, vele soorten van PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK, LEDEKANTEN, BEDDEGOEDEREN ENZ., ENZ.; voorts een mak CHAISPAARD, twee KOEIJEN, 1 SCHAAP, 1 VERDEKTEN WAGEN en meer andere GOEDEREN.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op DONDERDAG den 1sten April 1852, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Usquert*, ten verzoeke van de Erven van wijlen JAN GERRITS WIERENGA, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, get. no. 3, waarin diverse VERTREKKEN, PUT, REGENBAK en andere GERIJFELIJKHEDEN, met de BEKLEMMING van derzelver *Heem* en *Grond*, doende jaarlijks tot huur *f* 5—00, staande en gelegen aan het *Kloostersingel*, te *Usquert*.

BOELDAG TE UITHUISTERMEEDEN-BUITENDIJKS,

ten verzoeke en aan de Boerenplaats van de Wedw. DERK ALBERTS BRANDER en CONS., op WOENSDAG den 7den April 1852, des namiddags te één uur, van 2 PAARDEN, waaronder een best zwart MERRIEPAARD, 4 stuks HORENVEE, 6 SCHAPEN, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene groote partij best gewonnen KLAVERHOOI en STROO, enz.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Nots.*

BOELDAG te *Uithuizen*,

ten verzoeke en aan de Boerenplaats van de Erven van wijlen BEREND PIETERS WESTERDIJK en VROUW, op WOENSDAG den 14den April 1852, en volgenden dag, telkens des namiddags te één uur, van 6 PAARDEN 20 stuks HORENVEE, 31 SCHAPEN, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene partij HOOI en STROO, HUISMOBILIA, ENZ., ENZ.

Den eersten dag de Levende Have en Boerengereedschappen.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Nots.*

BOELDAG te *Holwierda*,

ten verzoeke en aan de Boerenplaats van HENDERIKUS JANS PERDOK, op VRIJDAG den 16den April 1852, en volgenden dag, telkens des namiddags te één uur, van 7 PAARDEN, waaronder een mak bereden CHAISPAARD, 18 stuks HORENVEE, 18 SCHAPEN, 1 VARKEN, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene groote partij HOOI en STROO, ENZ. ENZ.

Den eersten dag de Levende Have en Boerengereedschappen.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Nots.*

Woensdag den 14den April

eerstkomende, des morgens te 10 uur, zal, op de Scheepstimmerwerf „**zum preussischen Adler**," te *Emden*, eene partij **HOUTWAREN** tot **SCHEEPSBOUW**, bestaande uit:

circa 50 stuks **EIKEN BALKEN**, metende circa 3200 kubieke Voeten,
circa 830 stuks **EIKEN KROMHOUT**, metende circa 5500 kubieke Voeten,
circa 189 stuks **EIKEN PLANKEN**, van 1½ tot 5 duim dik, metende circa 870 kubieke Voeten,
circa 146 stuks 3 Duims **GREENEN KROONDEKPLANKEN**, metende circa 4600 Voeten,
circa 50 stuks 2½ Duims **DITO DITO**, metende circa 1800 Voeten,
circa 38 stuks 2 Duims **DITO DITO**, metende circa 1200 Voeten,
circa 17 stuks 1½ Duims **DITO DITO**, metende circa 250 Voeten,
circa 20 stuks 3, 2½ en 2 Duims **BEUKEN PLANKEN**, metende circa 300 Voeten,

openlijk meestbiedend worden verkocht.

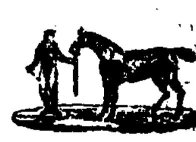
Nadere aanwijzing te bekomen bij den Scheepsbouwmeester M. E. SMIDT, te *Emden*; ook kan het Hout 8 dagen vóór den Verkoop bezigtigd worden.

EMDEN, 27 Februarij 1852.

THOLEN & VAN NESS.

BOELDAG.

Op MAANDAG den 19den April 1852 en volgende dagen, telkens des namiddags precies te 1 uur, aan de Boerenplaats van de Weduwe REMKE TJAARTS VAN ZANTEN, te *Oterdum*, van een kompleet **BOERENBESLAG**, bestaande in: 3[?] HORENBEESTEN, waaronder eenige WEI-OSSEN, 9 PAARDEN, waaronder 2 mak bereden CHAISPAARDEN, 2[?] SCHAPEN, met en zonder LAMMEREN, eenige oud[e] VARKENS, eene partij HOOI en STROO, 4 BOERENWAGENS, zoo goed als nieuw, 1 KAPWAGEN met toebehooren, 1 CHAIS, 3 PLOEGEN, 3 EGGEN, 2 WIPKARREN en verdere BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; voorts eenig HUISMOBILIA, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS- en AARDEWERK, ENZ.

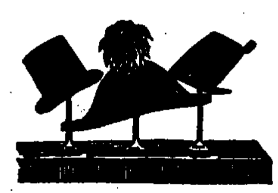
Den 1sten dag de Levende Have.

NB. Op dezen BOELDAG zullen **geene KOEKTAFELS**, noch **KOEKHAKKEN** worden gedoogd.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

Bij **P. WIERSEMA**, buiten de Heerepoort, zijn 1, 2 à 3 **KAMERS TE HUUR** voor *Zomerintrek* met VRIJE WANDELING in een' grooten, nieuw aangelegden TUIN. Hierbij kan een fraai **ZOMERHUIS** of een **KOEPEL** worden afgestaan, met VRIJE BEDIENING, enz.

HOEDENMAGAZIJN,

IN DEN

GOUDEN ROEMER

aan de Groote Markt, achter de Waag, te Groningen.

De ondergeteekenden hebben de eer, hunnen Stad- en Landgenooten te verwittigen, dat zij uit de beste *Fabrijken* ontvangen hebben:

Een groot en fraai assortement supra fijne

VILTEN, FRANSCHE- EN ANDERE ZIJDE

Heeren Hoeden

VOLGENS HET LAATST UITGEKOMEN MODEL;

alsmede een groot assortement

PREDIKANTEN HOEDEN

bevelende zich ten vriendelijkste in eens ieders gunst.

H. en T. SIJPKENS.

GEBREIDE GOEDEREN

van de Inlandsche Fabrijk,

de **eenigste** welke hier in het land bestaat, en wat van de **kwaliteit** verre de **Buitenlandsche overtreft**, daar dezelve niet **rekt** of **krimpt** in [de] **Wasch** en **zuiver wit** wordt, verkrijgbaar gesteld [bij] den ondergeteekende, waar men, des verkiezende, **MODELLEN** naar **eigen goedvinden** kan bestellen.

J. H. VAN HASSELT, Vischmarkt.

P.S. Geene Venting, onder welken naam ook, heeft van deze Fabrijkgoederen plaats.

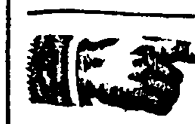
BESTE KROPSALADE EN RADIJS,

te bekomen bij **J. VROOM**, in de Kleine Rozenstraat.

ROODE VENLOOSCHE

POOTAARDAPPELEN

te bekomen bij VAN CALCAR & BOON, te *Hoogezand.*

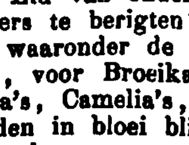

In *Bakel*, een Dorpje in *Noord-Braband* in de nabijheid van *Helmond*, woont een Landman met name **PIET BIEMANS**, die, aan Rheumatische Kwalen lijdende, een jaar bedlegerig geweest is. Een **RHEUMATISCHE KETTING**, bij den Heer MARTIN te *Helmond* gekocht, heeft hem in 2 uren tijds genezen.

De Heer MARTIN heeft van nog drie andere lijders, door de KETTINGEN genezen zijn, vergunning gekregen hunnen naam te noemen en belangstellende aanvragers [na] hen te verwijzen.

De Echte Rheumatische Kettingen worden in onderstaande Dépôts verkocht voor *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, te *Assen* bij P. A. VAN GORCUM, te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER, te *Groningen* bij C. RIKKERS en J. L. LAGRO JR., *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE, te *Veendam* bij SAVENYE, te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in andere Steden.

Er biedt zich in eene APOTHEEK te *Groningen* gelegenheid aan tot plaatsing van een' **LEERLING** of iemand, [die] reeds eenigen tijd in de betrekking werkzaam geweest, en die zich verder daarin wenscht te bekwamen, terwijl er ook gelegenheid zal worden gegeven tot het bijwonen der AKADEMISCHE VOORLEZINGEN. Adres bij den Heer F. I. HOITSEMA, Apotheker te *Groningen*. Brieven *franko.*

NIEUWE PLANTEN.

De Heer **TURC** en **CO.**, Bloem- en Boomkweeker, Lid van onderscheidene Maatschappijen van Tuinbouw, v[an] *Bourg* (in *Frankrijk*), heeft de eer aan Heeren Liefhebbers te berigten, dat hij in *Groningen* is aangekomen m[et] eenen fraaijen voorraad Planten van verschillende soorten, waaronder de zeldzaamste behooren, welke de Wetensch[ap] van den Tuinbouw tot in 1851 belangrijk heeft opgeleverd, voor Broeikassen, voor Vazen en voor den Kouden Grond als: Magnolia's, Kalmia's, Rhododendron's, Pionies, Azalea's, Camelia's, enz., Sneeuwballen in onderscheidene kleuren, Roode Lila's, Planten in Bollen, die 4 à 5 maanden in bloei blijven, Engelsche Dwergdahlia's, eene fraai verzameling Peruaansche Amarillis, 600 soorten van Rozenboomen en andere van den eersten smaak, Mosrozen [in] verschillende kleuren, enz.; Vruchtboomen in alle soorten, waaronder zich bevinden de Chinesche Kersenboom, wa[arvan] van 18 à 20 kersen één pond wegen; Pecher des Princes met kleine pitten; Vignes de Chasselas; Muscadeldruive[n] die op het einde van Julij rijp worden en wier Trossen twee pond wegen; altijddurende Frambozestruiken; Enge[l]sche Aalbesstruiken; Aardbeziën du Chilit, die gedurende 6 maanden van het jaar dragen, Bloem- en Groentezade[n] enz. enz. De uitstalling is bij N. DE MULDER, in de Heerestraat, in het *Wapen van Amsterdam*, no. 2. M[en] kan alles gaan bezigtigen op DONDERDAG en slechts 8 à 10 volgende dagen.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschapp[en]*

MAART 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
14	773,89	772,87	773,68	-0,0	4,9	2,7	0,63	0,59	0,68	Z.O.t.O.	Z.Z.O.	W.N.W.	weinig bewolkt	weinig bewolkt	helder
15	771,13	769,97	769,72	2,6	6,1	5,5	0,88	0,65	0,92	W.	N.N.W.	N.W.t.N.	betrokken	betrokken	betrokke[n]
16	768,03	767,45	767,16	6,1	8,5	4,0	0,87	0,78	0,79	N.W.t.N.	N.W.t.N	„	„	bewolkt	helder
17	768,66	769,11	769,23	4,0	6,0	3,8	0,76	0,67	0,72	N.N.W.	N.N.W.	„	„	betrokken	betrokke[n]
18	769,49	767,57	766,97	4,6	6,4	3,6	0,68	0,64	0,84	N.W.	N.t.W.	N.t.W.	„	„	weinig bew[olkt]
19	767,88	768,58	769,28	1,8	8,1	3,2	0,83	0,51	0,83	O.N.O.	O.	O.N.O.	helder	elder	helder
20	771,46	771,10	771,04	0,3	9,8	4,5	0,83	0,49	0,73	O.t.Z.	O.Z.O.	O.Z.O.	„	„	„

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 23sten Maart 1852, *no.* 24.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Vrijdag den 19den Maart.

In deze zitting is beraadslaagd over het ontwerp van wet, tot wijziging en aanvulling der bestaande wetten op het regt van patent. Een amendement van den heer *de Poorter*, om ook de advokaten aan het regt van patent te onderwerpen, is verworpen met 27 tegen 26 stemmen. De voordragt is in haar geheel aangenomen met 45 tegen 11 stemmen. Tegen de heeren *de Man, Jespers, Hugenholtz, Storm van 's Gravesande, van Goltstein, Jongstra, van Hoëvell, Bots, Meeussen, Westerhoff* en *van Hall.*

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet nopens het geldstelsel. Dat ontwerp is na eenige discussie aangenomen met 44 tegen 12 stemmen. Tegen de heeren *van der Linden, Hoffman, van Hasselt, Sloet, Westerhoff, Anemaet, ten Cate, Metman, de Poorter, van Hall, Bachiene* en *Blussé.*

Vervolgens is, op voorstel van den heer *Sloet*, en later eenigzins gewijzigd door den heer *Godefroi*, besloten, op den dag der aanstaande beraadslagingen over het ontwerp van wet, nopens de afkondiging van maatregelen van algemeen bestuur, te beslissen, wanneer er over de aanhangige voordragt van wet nopens de regterlijke organisatie zal worden beraadslaagd, hetgeen de heer *Sloet* wenschte, dat dadelijk na het recès van Paschen plaats zou hebben.

De vergadering is tot Maandag gescheiden.

— Het verslag der commissie van rapporteurs omtrent het ontwerp van wet tot verbetering van den accijns op het zout eindigt met de verklaring, dat, naar het inzien der commissie, vele der tegen het wetsontwerp geopperde bezwaren tot dusverre niet voldoende door de Regering zijn opgelost, ten gevolge waarvan de meerderheid der commissie geene vrijheid vindt de aanneming van dit voorstel van wet aan te raden.

In de zitting van den 10den Maart is bij de Tweede Kamer der Staten Generaal o. a. ingekomen een adres van leden van den kerkeraad der Hervormde gemeente te Leens; — in de zitting van den 11den o. a. een adres van den kerkeraad en diakenen van de Afgescheidene gemeente te Sappemeer, en in de zitting van den 16den o. a. een adres van mansledematen der Herv. gemeente te Slochteren, houdende bedenkingen tegen de wet op het armbestuur.

'S GRAVENHAGE, 18 Maart.

In deze residentie is aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt de baron *de Vos van Steenwijk van den Havixhorst*, commissaris des Konings in Drenthe.

— Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken is gisteren naar Berlijn vertrokken. Het zal slechts eene afwezigheid zijn van 8 à 10 dagen.

[Volgens andere berigten heeft de minister zich naar Dresden begeven, en heeft zijne reis met de staatkunde niets gemeens en alleen een familiebezoek ten doel.]

AMSTERDAM, 19 Maart.

Z. M. heeft tot raadsheer in het provinciaal geregtshof van Noord-Holland benoemd, den heer mr. *W. J. C. van Hasselt*, thans lid van de arrondissements-regtbank alhier.

(Ten gevolge dezer benoeming houdt die heer, ingevolge art. 91, laatste al. der grondwet, op lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal te zijn en zal hij zich alzoo aan eene herkiezing moeten onderwerpen.)

— Door de Nederlandsche handelmaatschappij zijn bevracht 22 schepen, en wel voor Amsterdam 11, voor Rotterdam 10 en voor Middelburg 1.

Van den 21sten. Naar men verneemt zullen de Redemptoristen op het afgebrande erf der suikerraffinaderij van *Rupe*, op de Keizersgracht bij de Westermarkt, eene groote prachtige kerk doen bouwen, en zal reeds eerstdaags een begin gemaakt worden met het leggen van het fundament, hetwelk, naar men wil, voor *f* 12,000 is aanbesteed.

— In de Zuider- en Goudzee (bij Monnickendam) zijn ten verleden jare niet minder gevangen dan *zevenenzestig millioen stuks* ansjovis en *negentien millioen* haringen, die, allen te Monnickendam aangebragt en voor een goed gedeelte ten afslag verkocht, eene som gelds in omloop stelden van niet minder dan *f* 237,000, door de kooplieden daar ter plaatse aan de visscherlieden uitbetaald. (Hierbij is nog niets in rekening gebragt voor de uit de bewerking en verzending onvermijdelijke kosten). Dit moge ten bewijze strekken, wat groot vertier deze schijnbaar onbeduidende tak van handel in zulk een stedeke niet kan te weeg brengen.

LEEUWARDEN, 20 Maart.

In Friesland is wederom last gegeven tot het dooden van 88 runderen, welke door de longziekte waren aangetast, makende sedert de in werking treding van de betrekkelijk reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 4168 runderen.

— Naar men verneemt, zal de heer mr. *A. Ypeij*, die, ten gevolge zijner benoeming tot advokaat-generaal bij het prov. geregtshof in Friesland, ophoudt lid der Tweede Kamer te zijn, doch die als zoodanig herkiesbaar was, zich niet weder verkiesbaar stellen en als lid der Kamer aftreden.

ASSEN, 19 Maart.

Men verneemt, dat *J. Broeksma*, turfschipper te Sneek, concessie heeft aangevraagd tot het in werking brengen van eene trekschuit, die om 2 uur 's namiddags van Assen naar Meppel vertrekt en den volgenden dag op hetzelfde uur van Meppel naar Assen terugkeert.

— Woensdag j.l. heeft de commissie tot het daarstellen van een kanaal van Assen naar Groningen te Ide, gemeente Vries, met de eigenaren der marke van dat gehucht eene bijeenkomst gehouden over den afstand van den voor dat kanaal benoodigden grond; zij had het genoegen, dat eenstemmig de vereischte gronden, over eene lengte van ruim 3000 ellen, kosteloos werden aangeboden, waartegen de eventuele onderneming, zoo zich daartegen geene gewigtige bezwaren doen gelden, het kanaal meer ten oosten en onmiddellijk naast den straatweg zal moeten daarstellen en daarmede hooger, als thans geprojecteerd, in het Punter of Horensche diep vallen.

GRONINGEN, 22 Maart.

Omtrent de aanstaande komst van Z. M. den Koning alhier kunnen wij nog geene nadere berigten mededeelen. Intusschen worden van onderscheidene kanten in deze stad toebereidselen tot Hoogstdeszelfs ontvangst gemaakt, en werd er heden namiddag door de heeren studenten, leden der eerewacht, de eerste rid gehouden. Het kommando dezer eerewacht zal worden opgedragen aan den heer A. DORHOUT.

— Heden is in het provinciehuis alhier, door een lid der gedeputeerde staten, in het bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat, onder nadere approbatie, bij enkele inschrijning aanbesteed:

I. Het aanleggen der aardenbaan, het bepuinen en daarover begrinden van dezelve van af de klinkerstraat aan de noordzijde van Obergum door Maarhuizen, tot aan het bovendek van de zoogenoemde Leitil nabij Mensingeweer, ter lengte, met inbegrip van de daarin gelegen til over de zoogenoemde Zuidertogt, van ongeveer 4031 ellen. Hierop zijn drie inschrijvingsbiljetten ingekomen, als van S. S. HAGEMBIJER, te Noordhorn, voor *f* 16,800; van H. J. DELKEN, te Delfzijl, voor *f* 14,779, en van H. B. HARKEMA, te Warfhuizen, voor *f* 13,187.

II. Het leveren van materialen op de groote wegen van de 2de klasse in de provincie Groningen, in twee afzonderlijke perceelen, als:

a. Eerste perceel. De weg van Groningen naar de Zoutkamp, gedeelte tusschen Groningen en Zuidwolde, 130 kub. ellen verbrijzelde keijen.

Hierop waren twee biljetten ingekomen, als van P. WIERSEMA, te Groningen, voor *f* 745 en van H. B. HARKEMA, te Warfhuizen, voor *f* 686.

b. Tweede perceel. De weg van Martenshoek naar Winschoten, gedeelte tusschen Noordbroek en Scheemda, mede 130 kub. ellen verbrijzelde keijen.

Hierop waren insgelijks twee biljetten ingekomen, en wel van H. J. HILLINGA, te Winschoten, voor *f* 835—75, en van P. WIERSEMA, te Groningen, voor *f* 820.

— Heden namiddag omstreeks drie uur hadden wij het genoegen in dezer stad te zien binnenstoomen de voor de Groninger sleepstoombootmaatschappij aangekochte sleepboot, genaamd *de Hunze.* Het voorkomen dezer boot mag inderdaad sierlijk genoemd worden, (voor zooverre zulks van eene sleepboot kan gezegd worden.

De machine zoowel als de boot zelf moeten ten hoogste doelmatig en deugdelijk worden genoemd. 't Verheugt ons zeer, dat wij nu reeds hebben bewaarheid gezien de in der tijd door het *zeemans kollegie* te dezer stede uitgesproken opinie, aangaande de bevaarbaarheid van het Reitdiep door zoodanig vaartuig.

Wij wenschen, dat deze onderneming haren steun zoowel als haren bloei moge vinden in de medewerking van *allen*, waartoe ze gewis zullen worden voorgegaan, door hen die met *allen* deelende eene innige belangstelling in het heil van dit gewest, — door hunne meerdere kennis *van* en deelneming *in* hetgene den handel en scheepvaart betreft, in de gelegenheid zijn.

— Men verzoekt ons de volgende berigten op te nemen:

GRONINGEN, 21sten Maart.

Met groot genoegen woonden wij het Assaut bij, gehouden den 19den Maart l.l., onder directie der heeren J. W. FOCKENS en N. RIJKENS. De benedenzaal van het concerthuis alhier was hiertoe gepast versierd en een talrijk uitgelezen publiek toonde belangstelling in den edelen wapenhandel. Vijftien meesters dongen naar den uitgeloofden prijs, bestaande in eene gouden medaille, welke eindelijk eervol behaald werd door den heer D. A. HALLEIJ, meester aan de Akademische schermschool *Mars* te Groningen.

Tot meerdere opluistering van het feest werden ook andere wapens behandeld, waardoor men meer in de gelegenheid was het eigenaardig gebruik en nut dier wapens te leeren kennen en de vlugheid en kracht veler meesters te bewonderen.

— Donderdag l.l. werd eene tweede voorstelling gegeven door de vereeniging genaamd *Rijclub*, in het manégegebouw van den heer C. V. D. HELM. Hoe hoogen dunk men ook van deze voorstelling had gevormd, niemand voorzeker van het overgroote getal dames en heeren, die de opvoering der èquestrische scène *Don Juan* hebben bijgewoond, die niet gaarne de welgemeende belijdenis af zal leggen, dat hier ook zelfs de stoutste verwachting overtroffen is geweest. — En in waarheid, de keuze is moeijelijk, wat het eerst te noemen en te bewonderen van alles wat dien avond zoo genotvol heeft gemaakt. De keurige muzikale uitvoering dier heerlijke opera, de bevallige quadrille, het karakteristieke gebarenspel, de schitterende costumes, het grootsche riddercaroussel, de prachtige en indrukwekkende tooneeldecoratien, de goede orde, alles — in één woord — bragt bij, dat wij ons dien aangenamen avond nog dikwerf en lang met groot genoegen zullen herinneren.

— Vrijdag laatstleden is alhier weder een nieuwgebouwd schoonerschip binnengebragt, groot pl. m. 95 lasten, kapt J. F. HUISMAN, H.z., van Groningen, gebouwd op de werf *het Hoofd*, van den scheepsbouwmeester F. U. VAN DER WERFF, buiten het Kleinepoortje alhier.

— Naar wij vernemen, zal morgen middag ongeveer te 12 à 12½ uur, van de Buitenwerf, buiten de Kranepoort, van den heer E. H. MEURSING van stapel loopen het nieuw gebouwde schoonerschip *Zephyr*, groot 180 zeetonnen, hetwelk bevaren zal worden door kapitein T. VISSER, voor rekening eener reederij onder directie van den heer CALCOEN te Amsterdam. Deze bodem is alreeds bevracht voor eene reis van Archangel op Amsterdam.

— Met genoegen hebben wij de vorige week ingeteekend op eene werkje, getiteld: *De Groene Wees*, schetsen en mededeelingen betreffende het diakonie-kinderhuis, door C. P. L. RUTGERS, Predikant te *Groningen.* De schrijver heeft het werk, dat met fraaije afbeelding, door den heer ENSING vervaardigd, versierd zal worden, in 12 afdeelingen verdeeld: 1. *Inleiding*; 2. *De breidemeester Claas Martens*; 3. *Het Jacobijner klooster*; 4. *De eerste steen*; 5. *De Voogdenkamer*; 6. *De eerste doode*; 7. *Der vromen weldadigheid*; 8. *De versierde oranjeboom*; 9. *De ballingschap*; 10. *De Cholera*, 12. *De giftbrief*; 12. *Het verzorgde weeskind.*

Daar het ten voordeele van genoemd gesticht zal worden uitgegeven, vertrouwen wij dat eene ruime deelneming de moeite van schrijver en uitgever zal beloonen. (*Zie Advertentie.*)

— Wij vernemen, dat de evangelist J. P. GRIMM, die gedurende bijna vier jaren alhier ter stede godsdienstige oefeningen heeft gehouden, voornemens is met Mei aanstaande deze stad te verlaten, ten einde zich naar onze overzeesche bezittingen te begeven, en wel naar Java, om aan de heidenen aldaar het Evangelie te verkondigen.

— Zaturdag laatstleden is door het gezamenlijke korps onderofficieren der dienstdoende schutterij alhier aan hunnen nieuwbenoemden luit.-adjudant, den heer J. DIEPHUIS SCHUTTER, kapitein bij genoemd bataljon, ten huize van B. TEN HAVE, bij monde van den onderadjudant, den heer C. PETERS, geluk gewenscht met de aanstelling in zijne nieuwe betrekking, welke gelukwensching door den nieuwbenoemde in het bijwezen van verscheidene heeren officieren van het bataljon hartelijk werd beantwoord. Na afloop hiervan had er een vriendschappelijk en gul onthaal plaats.

— Men berigt ons uit *Beerta*, van den 21sten Maart:

„Zooals reeds in een vorig nommer voorloopig bekend gemaakt is, achten wij het vooral voor de bewoners van omliggende dorpen, om ook van daar deelneming op te wekken, dienstig te berigten: Dat het departement Beerta der maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft voorgenomen om de reeks van deszelfs gèwone maandelijksche zamenkomsten, voor het nu eindigende winter-halfjaar, met eene *plegtige openlijke vergadering* te besluiten, die op den 24sten Maart e.k., des namiddags te drie uur, in de kerk te Beerta gehouden en opgeluisterd zal worden met de uitvoering van verschillende *gepaste zangstukken door de zangvereeniging* van Beerta, hiertoe van wege het bestuur des departements uitgenoodigd.

„Deze zangvereeniging, die zich ook de vorige week op een concert in de school, waarvan de opbrengst mede tot een nuttig doel zal strekken, met grooten lof heeft doen hooren, en zich ook nu weder bereid betoont, hare talenten aan te wenden tot welzijn van de maatschappij, verdient onzer aller dank, en zal niet weinig bijdragen, ter verhooging van wezenlijk genot, dat men zich met grond van die uren voorstelt, dewijl eenige bij ons departement meest beroemd geworden sprekers ook nu deze taak op zich hebben genomen.

„Het departement stelt zich met deze openlijke vergadering een tweeledig doel voor:

„Vooreerst wil het daardoor voor iedereen de gelegenheid openstellen, om met den aard en de inrigting der maatschappij nader bekend te worden en eene openlijke proeve geven van de wijze, waarop de gewone wintervergaderingen zijn ingerigt. Daarom zal er in deze openlijke zamenkomst, even als gewoonlijk, eene redevoering uitgesproken worden en twee bijdragen geleverd.

„Ten anderen wil het depart. eenig fonds verzamelen voor de ondersteuning van eene door hetzelve gevestigde nuttige inrigting, de naai- en breischolen voor meisjes uit den behoeftigen stand. De toegang tot de openlijke vergadering is daarom opengesteld tegen betaling van vijfentwintig centen, ten voordeele van het fonds tot onderhoud van de naai- en breischolen. Wij vertrouwen dat men gaarne door ruime deelneming de pogingen tot bereiking van een nuttig en weldadig doel zal willen ondersteunen, en dat zich velen door nadere kennismaking met de inrigting en den werkkring der maatschappij zullen voelen opgewekt, om door aansluiting bij het departement mede te werken tot bevordering van 't geen dienen kan tot *Nut van Algemeen.*"

— Donderdag l.l. stortte de 17jarige zoon van den heer BUSEMAN te *N. Beerta* van een paard, met het treurig gevolg, dat hij eene zeer ernstige wond aan het hoofd ontving. De lijder bevindt zich in zeer slechten toestand.

— Den 17den dezer is onder de gemeente *Ruinen*, eene boerenbehuizing, in eigendom toekomende aan B. NIJZINGH en door zijn zoon bewoond, totaal afgebrand. Van den inboedel heeft men mede niets kunnen redden dan de levende have en eenige landbouwgereedschappen. Het huis alleen was verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 45, bevat eene notificatie van Gedeputeerde Staten, d. d. 17den Maart 1852, no. 16, houdende afkondiging van hun besluit nopens de wijze van stemopneming voor het lidmaatschap bij de Kamer van koophandel en fabrijken te Hoogezand.

Het Blad no. 46 bevat eene circulaire d.d. 18den Maart 1852, no. 16, nopens de op de kohieren van hoofdelijken omslag en andere directe plaatselijke belastingen te stellen verklaringen omtrent het getal dagen, dat die kohieren ter lezing hebben gelegen.

Het Blad no. 47 bevat eene notificatie d.d. 18den Maart 1852, no. 18, houdende mededeeling eener ontvangene nadere aanvrage, om magtiging tot de oprigting van eene jaarmarkt, op den derden Woensdag in Mei, in de dorpen Scheemda en Eexta.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den dezer is aan A. W. BRUINS een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van griffier bij het kantongeregt te Zuidbroek.

Bij besluit van den 16den dezer is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Nieuwolda, de heer J. WICHERS, thans ontvanger te Lichtenvoorde.

Bij besluit van den 17den dezer, tot schepper van de eerste schepperij van het Westerstads Hamrik onder het Aduarder zijlvest I. J. LEUTSCHER.

— In de *Staats-Ct.* komt het volgende berigt voor:

„*Harburg*, 12 Maart 1852. Het bestuur van den Koninklijken Hannoverschen spoorweg zal gedurende het loopende jaar, 9000 tonnen spoorstaven van Cardiff naar Harburg laten vervoeren; het transport daarvan heeft de firma EBBW VALE Co., 83 Upper-Thames Street, te Londen, aangenomen.

„Aangezien de Nederlandsche koffen en tjalken voor dergelijke vrachten op hier en de overige havens der Hannoversche Landdrostei Stade, langs de Elbe, bijzonder geschikt zijn, zoo zouden derzelver reeders, na kennis genomen te hebben van de voorwaarden, waarop het vervoer van genoemde voorwerpen zal moeten geschieden, welligt genegen zijn, om aan derzelver transport deel te nemen."

— De wegens hare eenvoudige maar bevallige dichtstukjes gunstig bekende FRANCIJNTJE DE BOER is den 7den dezer, ten huize van den heer TUYMELAAR, te Heerenveen, in den ouderdom van ruim 67 jaren overleden.

— Bij vonnis van het kantongeregt te Deventer, d.d. 15den Maart j.l., zijn H. J., letterzettersleerling, en S. L., bakkersleerling, beide wonende te Deventer, *wegens het spelen met centen op de straat binnen Deventer*, veroordeeld ieder in eene *gevangenisstraf van éénen dag* en solidair *in de kosten.*

Kerknieuws.

EDAM, 15 Maart. Heden is door den breeden kerkeraad gemaakt het volgende (alphabetische) twaalftal: d.d. *A. G. van Anrooy*, te Briels-Nieuwland; *A. Begemann*, te Landsmeer; *F. W. B. van Bell*, th. dr. te Noordwijkerhout; *T. H. van den Honert*, th. dr. te Moerdijk; *A. G. Jans*, te Spaarndam; *G. L. van Loon*, te Mijdrecht; *W. F. Menzel*, th. dr. te Renesse; *G. Overman*, te Gapinge; *J. Alingh Prins*, te Kamper-eiland; *J. J. Richard*, te Blaauwkapel; *H. Schagt*, te Buiksloot; *J. Wildschut*, te Brummen.

REDEVOERINGEN gehouden in de *Tweede Kamer der Staten Generaal*, bij de beraadslaging over het ontwerp van wet *tot heffing eener belasting op de renten van kapitalen, niet bestaande in onroerend goed, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid.*

De heer **Zijlker.**

Zitting van den 12den Maart.

Daar er accijnsen zijn, waarvan ik de afschaffing, gelijk ik reeds gezegd heb, bij die op de brandstoffen vooraf zou laten gaan, zoo kan ik niet anders dan hiertoe medewerken, bij eenig voorstel, als dat hetwelk door beide de geachte vertegenwoordigers uit Zutphen hier ter sprake is gebragt.

Wanneer zulk een voorstel echter niet de genoegzame bijval mogt te beurt vallen, dan zal ik evenwel, gelijk ik mede reeds verklaard heb, de Regering in geenen deele bemoeijelijken; maar gaarne ook mijne stem geven aan hetgeen zij heeft gemeend, den voorrang te moeten toekennen.

Als tegenstander van alle accijnsen, ten minste op de eerste levensbehoeften, mag ik toch niet rusten, voor dezelve zijn afgeschaft, en daarom hecht ik er minder aan, welken accijnsen, bij de afschaffing, de voorrang wordt gegeven: de meest radicale, de stoutste greep in die stelsels der ongeregtigheid, der onderdrukking en uitzuiging van het zwakker deel der maatschappij, zal mij altijd de meest welkome zijn. Na hetgeen ik deswege reeds gezegd heb, meende ik dit echter, om wel te worden verstaan, nog te moeten aanmerken.

Zonder nu te herhalen, wat er reeds over en weder is verwisseld, tot verdediging of bestrijding der wet, zal ik hier thans evenwel nog een kort woord bijvoegen.

Eene grondige herziening van ons belastingstelsel, van eenen redelijken maatstaf, waarbij ieder burger, hetzij rijk of minvermogend, zijn evenredig aandeel, in verhouding tot de inkomsten bijdroeg, zou ook ik verre verkiezen boven eene partiële herziening.

Maar indien reeds eene partiële hervorming en verbetering bij langzamen overgang, bijna niet bereikbaar schijnt en men hierdoor tot de gevolgtrekking komt, dat zulk eene grondige herstelling tot nog toe wel in het rijk der idealen en onmogelijkheden t' huis zal behooren, zoo zou ik den Hemel dank weten, Mijne Heeren, indien wij ook slechts maar tot het aanvangspunt en beginsel der verbetering konden geraken.

Wanneer men over ons belastingstelsel spreekt, dan mag dit altijd wel voorop worden gesteld; terwijl het ook gisteren nogmaals, op onomstootelijke gronden, met cijfers bewezen is; de belastingen worden hooger — althans dit is de regel — en stijgen progressief, naar gelang het inkomen minder wordt: de mindere volksklassen betalen meer dan vijftien per cent van hun inkomen tot bescherming der rijkdommen hunner medeburgers; terwijl daarentegen de rijkste man van het land hiertoe slechts twee of drie per cent bijdraagt.

De redeneringen welke wij gedurende eenige dagen gehoord hebben, tot herstelling van dit kwaad, tot daarstelling van regtvaardigheid en het ontlasten des geringen burgers, zij droegen den stempel der waarheid en van eene gemoedelijke overtuiging, welke onwillekeurig, den onbevooroordeelde althans moest winnen en wegslepen; terwijl voor mijn subjectief gevoel ten minste datgene, wat er gezegd is vóór de instandhouding van dat maatschappelijk onregt, gepleegd aan den minvermogenden burger, welke zelf zijne regten niet handhaven kan en die meestal op de stemlijsten niet eenmaal voorkomt, om zijnen invloed te doen gelden; terwijl die redeneringen, ik wil het niet ontveinzen, op mij niet alleen een' treurigen, maar dikwijls een bitter ergerlijken indruk hebben veroorzaakt.

Wat wonder ook, Mijne Heeren, voor de verdediging van zulk eene zaak!!

Waarop heeft men zich trouwens niet al beroepen?

Op art. 173 der Grondwet, als of het voor den renteheffer van den Staat, als belastingschuldige en in strijd met art. 172 een privilegie zou willen! op het gevaar van landverhuizing, en dit om een dertig gulden belasting, op ieder duizend guldens inkomsten op inkrimping zijner verteringen; op eene algemeene inkomsten belasting en op nog zooveel meer, 't welk niet zoo moeijelijk zou vallen, om hiervoor, naar verdiensten een' naam te vinden, als het vinden van een' naam, waarmede een geacht vertegenwoordiger dit wets-ontwerp wilde bestempelen, namelijk *wet van Proudhon* en waarnaar hij drie dagen had gezocht.

Ook aan spotternijen heeft het van sommige tegenstanders niet ontbroken, even als wel eens de moedwillige overwinnaar heeft gespot met zijnen magteloozen gevangene, welke vroeger als vijand tegen hem over stond; gelijk men in zekeren zin zeggen mag, dat thans de rijke en geringe burger, deze magteloos en gene oppermagtig, in zoover het althans de regeling der stoffelijke belangen raakt, vijandig tegen elkander over staan.

Op dit oogenblik zal ik echter nog den naam niet uitspreken, waarmede zoodanige beweringen, volgens mijne overtuiging, zouden mogen worden bestempeld.

Niet het minste nadeel aan de goede zaak doet echter nog wel dit, dat sommigen zich met het beginsel vereenigen, en evenwel in ondergeschikte punten en bijzaken genoegzaam bezwaar meenen gevonden te hebben tegen dit ontwerp van wet.

Het gaat hier als gewoonlijk; de partij van behoud weet steeds zeer wijsselijk hare ondergeschikte bezwaren op zijde te zetten, ter bereiking van *één* gemeenschappelijk *groot* doel; terwijl zij, die willen hetgeen de behoefte vordert en dus goed is, verdeeld blijven en krakeelen over bijzaken, waardoor zij zich tevens de hoofdzaak laten ontglippen.

Wij zullen daarom blijven voortgaan, Mijne Heeren, op den weg der monopolien en privilegien; sommige rijke standen zullen jaarlijks, zoo door de Handel-maatschappij als andere kunstig uitgedachte inrigtingen, millioenen schats present ontvangen uit eene schatkist, waaraan de rijke man twee, en de arme vijftien per cent van zijne inkomsten ten offer brengt!

Wij zullen blijven voortgaan, om den armen daglooner vijftien per cent af te persen en den rijken schuldeischer van den Staat zijn privilegie laten behouden, waarbij zijne renten van alle belasting blijven vrijgesteld.

De wet valt, — dit is, geloof ik, zoo goed als beslist, Mijne Heeren.

Wanneer de wet op de rente valt, dan vallen hiermede noodwendig de andere ter verbetering van het belastingstelsel, in allen gevalle die wetten, waarvoor zij het equivalent moest daarstellen.

Wanneer die wetten vallen, dan valt ook de Minister van financien; ten minste mij schijnt het onmogelijk, dat hij langer zijne portefeuille zou willen aanhouden, wanneer de Kamer goedvindt, om den aanvang zijner hervormings-ontwerpen, voor zoo lang reeds en zoo plegtig en zoo ernstig aan de natie beloofd, af te wijzen.

Er staan thans echter groote nationale belangen en beginsels op het spel, waarbij moet worden beslist of het onregt, aan de midden- en geringe volksklassen gepleegd, eindelijk eens zal worden opgeheven, dan wel of het langer nog zal voortduren, tot het verder doen verarmen aan deze, tot het opeenhoopen van goud en schatten aan gene zijde; — of dit onregt, op een oogenblik dat financiën, vrede, rust en kalmte en alles hiervoor zoo gunstig is, zal worden te niet gedaan, dan wel of dit misschien zal blijven gevoed tot een ongelegen tijd, wanneer eens de oogen van dit lijdend gedeelte der maatschappij opengaan en de gemoederen wezenlijk vatbaar worden en ligt ontvlambaar voor eene leer en voor wetten, hetwelk alles met wat meer regt den naam zou kunnen voeren van een' man als die waarmede men dit wets-ontwerp reeds heeft gelieven te bestempelen.

Zoo het daarom ooit noodig kan worden, dat de Koning van zijn regt gebruik make ter ontbinding der Kamer, voor een beroep op het volk en tot mogelijk behoud van zijnen Minister, dan geloof ik, Mijne Heeren, dat dit geval zich hier zou voordoen. En wanneer bij zulk eene eventualiteit de kiezers, de middenstanden vooral onzer

steden en van het land, zich, gelijk bij de eerste verkiezingen, niet vooraf verzekerden of geene programma's lieten geven, waaruit bepaald en zonder rekbare termen blijken kan, dat de mannen hunner keus, met ernst gezind en de overtuiging toegedaan zijn, om de belastingen, zonder oogluiking en met opheffing van alle privilegiën, in regtvaardige verhouding tot de inkomsten te verdeelen: — zoo zij dit in hun allereerst belang ten minste willende, en zich dan in die keus niet met onwrikbare vastheid van wil laten leiden voor de bereiking van dat doel, hetwelk toch, bij goed inzien, in het waarachtig belang zoo van den middenstand als het geheel moet zijn, — dan, Mijne Heeren, zal de natie, zullen de kiezers de gevolgen, hetzij van gebrek aan belangstelling, hetzij mangel aan goed inzigt van hun waarachtig belang, aan zich zelven te wijten hebben.

De heer **Westerhoff.**

Zitting van den 13den Maart.

Bij de algemeene beraadslagingen over de thans in discussie zijnde wets ontwerpen heb ik gemeend het stilzwijgen te moeten bewaren, Mijne Heeren, eensdeels omdat ik mij niet in de gewis moeijelijke en ingewikkelde leer der belastingen wilde verdiepen en anderdeels omdat bij de herhaalde behandeling en overweging dier wetsontwerpen in de sectiën zoowel als in de verschillende uitvoerige stukken daaromtrent tusschen de Regering en deze Kamer gewisseld en in de vele uitmuntende redevoeringen, die wij bij deze discussiën daarover gehoord hebben, de voorgestelde wijzigingen in ons belastingstelsel van alle zijden zoo met de meeste zorg en naauwgezetheid en tot in de geringste bijzonderheden onderzocht, overwogen en toegelicht zijn geworden, dat zij, in mijn oog althans, schier geen enkel punt meer aanboden, waaromtrent iets nieuws gezegd of hetwelk, althans door mij, nader toegelicht zoude hebben kunnen worden. Bovendien heb ik die voorgestelde wijzigingen in ons belastingstelsel niet willen bestrijden, omdat ik de strekking daarvan huldigde en het hoofdbeginsel daarin neërgelegd volkomen goedkeurde; maar ook heb ik ze niet in bijzonderheden willen verdedigen, aangezien ik hier en daar, en wel vooral in dit wets-ontwerp, op zwarigheden stuitte, die ik in het belang van het groote en regtvaardige door mij gehuldigde beginsel niet meende te moeten gispen of nader in bijzonderheden te moeten blootleggen, — op zwarigheden, die ik gaarne uit den weg zag geruimd en die — ik wil het hier gaarne erkennen — mij het aannemen dezer wet, ik wil niet zeggen onmogelijk — want om het beginsel der wet wil ik mij eenige, ja zelfs groote opofferingen getroosten, — maar toch eenigzins moeijelijk en bezwaarlijk maken. Onder die bezwaren bekleedt hetgeen sub *i* in dit artikel bepaald is, nopens de belasting der inkomsten, onder den naam van huur of geschenken, getrokken uit onroerende goederen in beklemming uitgegeven, eene zeer voorname plaats, en ik heb daarom gemeend eene poging te moeten wagen, om die in mijn oog onbillijke en onregtvaardige bepaling, die vierkant in strijd is met het opschrift en het hoofdbeginsel in dit wets-ontwerp tot grondslag gelegd, bij wijze van amendement uit dit wets-voorstel te verwijderen.

Het zij mij vergund zoo kort mogelijk — want een uitvoerig betoog acht ik hier niet noodig — dit mijn amendement, hetwelk gedrukt aan alle leden is rondgedeeld, eenigermate toe te lichten en te adstrueren en de regtmatigheid en billijkheid dezer voorgestelde wijziging duidelijk aan te toonen, en ik verwacht met vol vertrouwen van uw gevoel voor billijkheid en regtvaardigheid, Mijne Heeren, dat niemand van u, na mijne toelichting gehoord te hebben, zijne goedkeurende stem aan mijn amendement zal weigeren; ja ik ga zelfs nog verder en durf verwachten, dat de heer Minister van financiën mijn amendement, als eene wijziging door de Regering aangebragt, gaarne zal willen overnemen. Voor dat ik verder ga, Mijne Heeren, moet ik hier twee opmerkingen maken, en wel vooreerst, dat deze onregtvaardige en met het beginsel van het wets-voorstel lijnregt strijdige bepaling, waardoor de provincie Groningen, op het stuk van belastingen, in een' geheel exceptionelen toestand gebragt zal worden, in het oorspronkelijk wetsontwerp niet voorkwam, maar eerst later daarin gebragt is geworden, op het eenparig verlangen der zelfstandige rapporteurs, — een verlangen, waaraan, tot mijne groote verwondering, de Regering gemeend heeft gereedelijk te moeten toegeven, maar waarvan, voor zoover ik heb kunnen nagaan, bij het onderzoek der wetsvoordragt in de sectiën, in geen enkele derzelve eenige sprake moet zijn geweest. In het verslag toch lees ik op bladz. 25: „Eenparig is de commissie van oordeel, dat in dit artikel (art. 1 oud) behoorden opgenoemd te worden alle tractementen en pensioenen, even zoo als *de inkomsten uit het zoogenoemde beklemregt in een gedeelte van het rijk voortvloeijende.*" „Wat de inkomsten betreft, antwoordt de Regering hierop (zie bl. 27 van het verslag), uit het zoogenoemde beklemregt voortvloeijende, zoo kan de Regering zich *gereedelijk* vereenigen met hetgeen dienaangaande door de commissie wordt verlangd. De noodige bijvoeging wordt derhalve voorgesteld in art. 3 (nieuw)." Merk ik dit hier op, Mijne Heeren, dan veroorloof ik mij tevens op te merken, — en de commissie van zelfstandige rapporteurs duide mij die opmerking niet ten kwade — dat het schijnt dat de commissie van rapporteurs eigenlijk niet regt geweten heeft, wat zij hier wel verlangde, aangezien men, blijkens de aangehaalde woorden uit het verslag, geheel iets anders verlangd heeft, en de Regering ook aan een geheel ander verlangen zegt toegegeven te hebben, dan men werkelijk schijnt bedoeld te hebben, en nu in art. 3 sub *i* staat uitgedrukt, iets, waaruit mijns erachtens duidelijk blijkt, dat noch de commissie van rapporteurs, noch de heer Minister met de positie van den beklemden meijer, evenmin als met die van den grondeigenaar in de provincie Groningen, bekend zijn geweest.

De commissie van zelfstandige rapporteurs drukte toch den wensch uit, en de Regering zeide aan dien wensch gehoor te zullen geven, dat ook *de inkomsten uit het zoogenoemde beklemregt voortvloeijende* belast en door deze wet getroffen zouden worden. Maar wat zijn nu *inkomsten uit het zoogenoemde beklemregt voortvloeijende?* Gewis niet die, welke nu in art. 3 sub *i* onder de inkomsten, onder den naam van „huur of geschenken getrokken uit onroerende goederen in beklemming uitgegeven" bedoeld worden. Inkomsten die uit het zoogenoemde beklemregt voortvloeijen, zijn die inkomsten welke de beklemde meijer uit zijne in vaste huur bezeten gronden of landerijen trekt, aangezien hij het is dien men bezitter of eigenaar van het beklemregt moet noemen, terwijl thans, tegen het verlangen der commissie van rapporteurs en ook in strijd met de boven aangehaalde toezegging van den Minister, de inkomsten van den wezenlijken grondeigenaar belast zullen worden. De tweede opmerking die ik wilde maken is deze, dat men het inderdaad vreemd mag noemen, dat men, volgens de aangehaalde bepaling, sub *i* in dit artikel voorkomende, met ronde woorden zegt, dat men de inkomsten van *onroerende* goederen wil gaan belasten, terwijl de considerans der wet uitsluitend van eene belasting op *de renten* spreekt en het wets-ontwerp ten titel of tot opschrift voert: ontwerp van wet tot heffing eener belasting op de renten van kapitalen, *niet bestaande in onroerend goed*, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid." Mij dunkt dat dit een en ander niet in harmonie is, en land wel geen *roerend* goed en landhuur wel nooit *rente* genoemd zal kunnen worden. Doch deze twee opmerkingen in het voorbijgaan. Nu ter zake.

Twee zaken, Mijne Heeren, komen, dunkt mij, bij de beoordeeling van het voorgestelde amendement vooral in aanmerking, en wel deze: Vooreerst de aard der inkomsten welke deze wet belast wil hebben; en ten tweede of de inkomsten, welke onder den naam van „huur of geschenken" door de landeigenaren van hunne meijers of huurlieden, voor hunne in beklemming uitgegeven landerijen getrokken worden, daaronder wel gebragt kunnen en mogen worden. Welke inkomsten nu deze wet belast wil hebben blijkt duidelijk zoowel uit het opschrift der wet als uit den considerans, zoowel uit art. 1 der wet zelve als uit de memorie van toelichting en uit de stukken tusschen de commissie van rapporteurs en de Regering gewisseld. Daaruit blijkt immers, dat bij deze wet zullen belast worden *de renten, de renten van de kapitalen niet bestaande in onroerend goed*, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid. Inkomsten uit *onroerend* goed voortspruitende zullen door deze wet dus *niet* belast worden. „Het tegenwoordig voorstel," zegt de Regering zelf, op bladz. 3 van het verslag der commissie van rapporteurs, „*is geene belasting op de* INKOMSTEN (dat wil zeggen van „vaste goederen) *maar eene belasting op de* RENTE. Het is even „waar," zegt zij op dezelfde bladzijde van het Verslag, „dat het „tegenwoordig ontwerp *slechts ten doel heeft de inkomsten van* ROE„RENDE *kapitalen te treffen*." De commissie van rapporteurs heeft ook deze strekking van het wets-ontwerp wel degelijk erkend, daar zij onder anderen op bladzijde 10 van haar verslag zegt, dat „noch „de inkomsten die uit geldbelegging *in onroerende goederen*, noch „die enz. onder de *voorgestelde belasting* begrepen zijn."

Het is dus duidelijk en ontwijfelbaar dat deze wet alleen en uitsluitend belast wil hebben *renten* en wel *renten van roerende kapitalen*, die tot hiertoe in den zonderlingen exceptionelen toestand verkeerden, dat daarvan hoegenaamd geene belasting betaald werd. De Regering erkent dit zelve met ronde duidelijke woorden, daar wij immers in het meergenoemd verslag, op bladz. 19 de verklaring van haar lezen, dat „eene hoofdbron van inkomsten *vrij is van allen last*" en dat die hoofdbron van inkomsten door deze wet zal getroffen worden. Indien nu, Mijne Heeren, de inkomsten onder den naam van huur of geschenken, getrokken uit onroerende goederen, uit land in beklemming uitgegeven, niet onder de boven opgegeven categorie van inkomsten, in de wet *renten* genoemd, kunnen gebragt worden en wat veel meer zegt, indien die inkomsten, die huur en geschenken, behalve door grondlasten, ook nog door andere rijkslasten reeds gedrukt en bezwaard zijn, dan geloof ik, dat zij niet in deze wet zullen mogen worden opgenomen, aangezien dit niet alleen geheel in strijd zoude zijn met het beginsel in deze wet ter neer gelegd, maar daardoor bovendien de grootste onregtvaardigheid gepleegd zoude worden jegens een betrekkelijk gering getal van eigenaren uit eene enkele provincie van ons Vaderland. Ik zal nu trachten dit een en ander aan te toonen en u duidelijk te maken, Mijne Heeren, dat hij die huur en geschenken van den beklemden meijer ontvangt, die huur en geschenken trekt uit zijn vast eigendom waarvan hij het zakelijk regt heeft; niet als *rente*, niet uit *roerend kapitaal*, maar als landhuur uit *onroerend goed*, uit land waarvan hij zelf werkelijk eigenaar is en waarvan de Staat belastingen heft.

De geschiedenis en wezenlijke aard van het beklemregt, dat men, eenigen tijd geleden, hier in deze Kamer zoo duister en als onder het stof der eeuwen verscholen heeft voorgesteld, zal ik hier niet in bijzonderheden ontwikkelen, aangezien ik dit voor mijn doel onnoodig acht en bovendien de tijd mij tot spreken vergund, daarvoor te kort moet geacht worden. Die het in al zijne bijzonderheden wil leeren kennen, kan in dezen bij verschillende geachte Groninger schrijvers, die dit onderwerp behandeld hebben — als *Quevellerius van Swinderen*, *Driessen*, *Tresling*, *Feith*, *Gockinga* en anderen — te regt komen. Ik zal er echter, met een paar woorden, iets van moeten zeggen, om u bekend te maken met de verhouding en de betrekking waarin de beklemde meijer tot zijnen eigenaar en deze tot het land staat waarvan hij de huur en de geschenken trekt, die men bij deze wet wil gaan belasten. De oorsprong van het beklemregt dan, dat reeds zeer oud is, moet, naar 't schijnt, bij de talrijke — ik meen 33 — kloosters en andere geestelijke gestichten, die voormaals ook in de provincie Groningen bestonden, gezocht worden. Deze waren in het bezit van een zeer groot deel van de landerijen die den grond van de provincie Groningen uitmaken. Die landerijen alle zelf te gebruiken en te bewerken, daarvoor waren zij veel te uitgestrekt en ook niet altijd genoeg in de nabijheid der kloosters of derzelver voorwerken gelegen. Bovendien waren de geestelijken eenigzins afkeerig van wereldsche bemoeijingen en vooral van akkerbouw of ander landelijk bedrijf. Men verhuurde daarom een groot deel daarvan aan anderen met het regt om op het gehuurde land eene huizing te mogen bouwen en vanwaar, volgens sommigen, het woord *beklemming* herkomstig zoude zijn. Die verhuring, die eerst zesjarig en los was, werd al spoedig — om verschillende redenen, die ik hier niet zal behoeven op te geven, doch die in het belang van huurder en verhuurder beide waren, — vaster, eerst door, na het verstrijken van den huurtijd, een jaar landhuur tot geschenk te geven, waardoor de huur tacite bleef continueren, later, vooral na de secularisatie der kloostergoederen, toen het beklemregt meer geordend en vaster werd, door het betalen van zoogenoemde beklempenningen en daarmede vergezeld gaand contract, bij welke huurcontracten verschillende nuanceringen in de bepalingen, zoowel ten opzigte van de te betalen geschenken bij versterf, trouwen, overdragt of verkoop als ten opzigte van de graden en liniën in welke het regt van huur of beklemming bij versterf zoude overerven, voorkomen, doch al hetwelk ik hier, als minder ter zake dienende, met stilzwijgen zal kunnen voorbijgaan. Genoeg dat de huurder of meijer door deze vaste, onopzegbare huur in veel naauwer betrekking kwam tot den grond, dien hij bewerkte en gebruikte, dan hij die het land tijdelijk in losse huur bezat en die na ommekomst der huurjaren door den eigenaar, bragt zijn belang dit mede, van het land kon verwijderd worden. Alle verbetering, die hij er aan toebragt, de waardevermeerdering van het land door toevallige oorzaken en tijdsomstandigheden, dat alles was in zijn voordeel, meer dan in dat van den eigenaar (die de eenmaal bepaalde en vastgestelde huur in geen geval en dus ook niet bij waardevermeerdering konde verhoogen), aangezien hij zijn regt van vaste huur in allen gevalle door schenking, ruil of verkoop aan anderen kon overdragen en, lieten de bijzondere bepalingen van het huurcontract dit toe, zijn regt bij versterf ook op vrouw en kinderen en in 't algemeen op zijne erven overging. De huurder of beklemde meijer was alzoo door de onopzegbaarheid der huur en de stabiliteit van den huurprijs, in zeker opzigt, medeëigenaar der landerijen geworden, en had dien ten gevolge bij derzelver goede instandhouding en verbetering het hoogste belang. Ik zeg in zeker opzigt, want het zakelijk regt heeft hij daardoor niet verkregen; hij blijft nog altijd, hoeveel waarde de beklemmingen later ook verkregen mogen hebben, huurder of meijer en heeft als zoodanig geen reëel regt op het land. Bij alle deze, hoezeer ook uiteenloopende huurcontracten, was het een vaste regel, en hier dient in dezen vooral op gelet te worden, dat de meijer alle lasten, geene uitgezonderd, moest dragen, die reeds op de landerijen of wel op de daarop staande gebouwen drukten of die er in het vervolg op gelegd zouden mogen worden. Zelfs het bouwen van zijne woning, schuur en ander getimmerte kwam zoowel als het onderhoud daarvan geheel voor zijne rekening; de eigenaar had daarmede niets te maken, dan alleen, in het belang van hem zelf, toe te zien, dat die getimmerten niet al te kostbaar wierden, aangezien hij, indien de huurder door ongunstige omstandigheden of anderzins niet langer in het gebruik der landerijen een middel van bestaan vond, en alzoo niet langer aan zijne verpligtingen konde voldoen en ten gevolge daarvan wegliep en zijne landerijen overgaf en verliet, zijnen meijer, tegen taxatie, de gebouwen moest vergoeden, die door dezen op zijne landerijen gebouwd waren geworden; soms echter alleen als van hout en steen overhoop liggende. Dat de zuivere landhuur naar deze voor den huurder bezwarende voorwaarden bij het aangaan der huur berekend en afhankelijk gemaakt werd van de hoegrootheid der lasten, die de huurder te dragen zoude hebben, laat zich gemakkelijk begrijpen, even zoowel als dat de lasten dien ten gevolge eigenlijk door den eigenaar gedragen werden. Toen later, bij de reformatie en secularisatie der kloostergoederen, op het einde der 16de eeuw, de kloostergoederen aan de provincie overgingen, bleef de toestand der reeds bestaande meijers dus in hoofdzaak dezelfde, aangezien de kloostermeijers hunne behuizingen en landerijen behielden en als zoodanig continueerden; alleen de provincie was nu als eigenares in de plaats der kloosters getreden en verkocht of verhuurde, ook onder beklemming, de overige zelf tot aan dien tijd door de kloosters gebruikte en bewerkte landerijen die daarom *corpuslanden* genoemd werden. De huur- of beklemcontracten mogen toen misschien meer en beter geordend zijn geworden en door de staats-resolutiën meer eenheid en vastheid verkregen en eenige wijzigingen in vorm ondergaan hebben, de hoofdzaak onderging geene verandering: die latere contracten zijn alle door verloop van tijd uit de eerste ontstaan en het wezen, het fond der zaak is, in weerwil der bijzondere resolutiën, die men ten aanzien der kloostermeijers nam en die zulk een grooten invloed op het Groninger beklemregt in het algemeen hebben uitgeoefend, tot op heden geheel dezelfde gebleven. Hoeveel regt en vrijheid nu ook den beklemden meijer bij zijn vast onopzegbaar huur- of beklemcontract gegeven werd; hij kon zich echter niet in alle opzigten vrij bewegen en als eigenaar van den grond, waarop hij gezeteld was beschouwen. Hij bleef — en dit alles geldt ook nog voor onze dagen — afhankelijk van den verhuurder, van den wezenlijken eigenaar, terwijl aan dezen laatste steeds alle regten verbleven, die uit het grondbezit voortvloeiden en daaraan verknocht waren en dat in de provincie Groningen, alwaar het heerlijk regt uit grondbezit voortvloeide, nog al iets te beteekenen had. Zonder voorkennis bij voorbeeld, zonder bewilliging en goedkeuring en zonder schadeloosstelling van dezen, mag hij zelfs geen voet grond van zijne in beklemming bezeten landerijen, tot welk een voordeeligen en hoogen prijs ook, verkoopen; hij mag ze, zonder daartoe van hem verkregen verlof, niet met eenig servituut bezwaren; hij mag zonder zijne toestemming — en dit gold vooral vroeger, toen de landbouw nog minder gekend en ontwikkeld was — geene graslanden scheuren en onder den ploeg brengen; hij mag geen boomen kappen, ook niet die door hem zelf geplant zijn; hij mag zonder zijne goedkeuring aan de limieten van het land geen de minste verandering te weeg brengen, geene stukken land vergrooten of verkleinen door het verleggen van slooten of afwateringen; hij mag zonder toestemming van den eigenaar geen ruil van grond, hoe gering het gedeelte ook zijn moge, aangaan; hij mag zijne beklemde landerijen, zonder toestemming van zijnen eigenaar, met geene gebouwen bezwaren; hij kan, als beklemde meijer geene regten handhaven tegen alle stoornis, door possessoire regtsmiddelen en zoo hij geschil met zijnen nabuur over den in beklemming bezeten grond, bijv. over het tusschen hen bestaande zwet, geen regtsgeding voeren zonder goedkeuring en adsistentie in dezen van den eigenaar; aan dezen laatste ook eindelijk, om hier niet meer aan te voeren, en niet aan den beklemden meijer, komt, zoo dit bij den beklemden grond plaats kan vinden of daadwerkelijk reeds plaats vindt, tacite alle accres van denzelve toe, de eigenaar is in het bezit van het jus alluvionis, dit is en was ten allen tijde aan het grondbezit, aan den grondeigendom en niet aan het beklemregt geaccrocheerd. Zoo, Mijne Heeren, zoude ik nog veel meer kunnen opnoemen waaruit onwedersprekelijk en overtuigend blijkt, dat hij, die huur en geschenken van gronden of landerijen ontvangt, die in beklemming zijn uitgegeven, wezenlijk eigenaar van die gronden is en die inkomsten dus trekt niet als rente, niet als een roerend kapitaal dat hij aan den beklemden meijer op zijne landerijen voorgeschoten of op rente beleend heeft; maar uit onroerend goed, uit grondbezit, dat, zoo als de Regering zelf erkent, reeds belast is en welke belasting, zoo als wij straks reeds hebben opgemerkt, eigenlijk door den eigenaar betaald wordt, omdat door de bepaling, bij het aangaan van het huur- of beklemcontract vastgesteld, dat de meijer of huurder daarin zal voorzien, de bedongen en te betalen huur natuurlijk zooveel lager is gesteld geworden. De grondeigenaar in Groningen staat dus, wat de belastingen betreft, strikt genomen volkomen gelijk met den grondeigenaar in Friesland, in Holland of waar ook elders in ons Vaderland, die zijne gronden in losse, opzegbare huur heeft uitgedaan en de betaling der Rijksbelasting voor zijne rekening heeft gehouden, want het moet der Regering wel geheel onverschillig zijn of de landeigenaar in Groningen met zijnen meijer is overeengekomen, dat door dezen dan wel door hem zelf de lasten zullen worden betaald, en of zij de grondlasten van den huurder of wel van den verhuurder ontvangt. Dit wordt vooral duidelijk indien men hierbij bedenkt, dat de eigenaar in Groningen, die de huur van den beklemden meijer ontvangt en door dezen de lasten laat betalen, bij wanbetaling van dezen, voor de grondlasten niet alleen, maar voor alle lasten, van welken aard ook, die op den grond of de daarop staande gebouwen drukken of in het vervolg zullen komen te drukken, aansprakelijk blijft. Bij den tegenwoordigen prijs der beklemde landerijen zal de eigenaar wel niet ligt in het geval komen, deze verpligting op zich te moeten nemen, maar het zoude toch kunnen gebeuren, en nog maar ruim vijfentwintig jaren geleden, toen de landerijen bijna geene waarde hadden, stond die verpligting hem bijna, weder even als vroeger meermalen, voor de deur.

Wij hebben straks gesproken van het verlaten, van het overgeven, van het opzeggen van de huur der landerijen door den beklemden meijer, indien zijne geringe inkomsten hem niet in staat stelden langer aan zijne verpligtingen te voldoen. Van dat verlaten der landerijen door den beklemden meijer, Mijne Heeren, bestaan eene menigte voorbeelden. Onderscheidene boerderijen weet ik in het gewest mijner inwoning aan te wijzen, die ledig, onbewoond en onbebouwd daarheen hebben gelegen, en dat om de eenvoudige reden, dat de beklemde meijer de lasten en de huur uit derzelver opbrengst niet konde bestrijden en dezelve daarom verliet en aan den eigenaar opzegging deed van de huur. Indien mijn geheugen mij niet bedriegt, dan deelt de heer *Feith* in zijn uitmuntend werk over het beklemregt daarvan ook voorbeelden mede. Na overstroomingen en dijkbreuken vooral, waardoor de landerijen voor eenige jaren bedorven werden en schier niets opbragten, en de beklemde meijer bovendien de dijken moest herstellen, was dit geen vreemd verschijnsel. Zoo, onder anderen, verlieten in 1718 onderscheidene beklemde meijers hunne landerijen, en lieten die met hare lusten en lasten aan derzelver eigenaren over, omdat zij, na in 1715 door den Vastenavonds-vloed van den 3den Maart en in 1716 veel schade van ongedierte, en vooral van muizen, geleden te hebben, door den vloed van 1717 geheel geruïneerd waren. De overstroomingen van den 31sten December 1720 en van den 1sten en 2den Januarij 1721 deden insgelijks menig meijer zijn land verlaten en de huur opzeggen. Ook was dit nog later het geval in 1743. In 1740 namelijk hadden zij reeds veel door de strenge en langdurige koude van dien beruchten winter geleden; niet alleen hunne veldvruchten, maar ook hunne graslanden en hun wegens gebrek aan voedsel uitgehongerd vee bragt dat jaar nagenoeg niets op. Van deze schade nog niet weêr bijgekomen, werden zij in 1742, na eene sterke droogte, niet alleen door een heirleger van muizen, maar ook door tallooze rupsen zoodanig gekweld, dat hunne weiden en korenlanden door dit ongedierte geheel werden afgevreten, zoodat zij geheel geen gemaak van hunne landen genoten, en velen hunner dien ten gevolge niet in staat waren om hunne lasten en landhuur te voldoen. Ook in en na de jaren dat de runderpest ons land zoo verschrikkelijk teisterde, zoo als van 1713—1719, 1744—1756 en 1768—1786, doch vooral die van 1773 en volgende jaren, vinden wij van dit verlaten der landerijen menig voorbeeld, aangezien het den beklemden meijer aan vermogen ontbrak om de weiden weer met vee te beslaan, en het scheuren der graslanden en het bebouwen derzelve met granen toen nog een ongehoord en onbekend verschijnsel was, en daarom door den eigenaar ook niet werd toegestaan. Welnu, in die gevallen trad de eigenaar weer op en hernam zijne volle regten, waarvan hij bij contract een gedeelte, en dan nog wel beperkend en voorwaardelijk, had afgestaan, maar moest nu ook weer verpligtingen vervullen, die hij anders ter volvoering aan zijnen meijer had opgedragen. Uit dit alles zien wij dan, Mijne Heeren, dat de inkomsten, die de eigenaar onder den naam van huur en geschenken trekt uit landerijen, onder beklemming uitgegeven, wel degelijk zijn inkomsten uit onroerend goed, uit hem in eigendom toebehoorend land voortvloeijende, en wat men ook verzinnen moge, nimmer zal men voor deze inkomsten eene andere bron kunnen uitdenken, dan de reeds belaste landbouw, het schattinggevend grondbezit. Ons geacht medelid, de heer *de Buchiene*, dien het, vooral wanneer het financiën geldt, gewis niet schemert, heeft dit ook te regt ingezien, toen hij, in de zitting van Maandag den 8sten dezer, nopens dit punt zeide: „Het strijdt ook, in mijn oog, met het beginsel, dat aan dit ontwerp ten grondslag ligt, dat de eigenaars van vaste goederen, op beklemming uitgegeven, zullen betalen, en de overige landeigenaars niet, wordende de grondlasten toch over het volle revenu betaald. De geheele grondbelasting wordt, krachtens overeenkomst, betaald door den beklemden meijer, en waarom dan bovendien nog een deel van het revenu belast ten nadeele van hem, die op beklemming heeft uitgegeven? Waarom een klein deel van landeigenaren bij uitzondering getroffen? De onbillijkheid daarvan komt te meer uit als men er op let, dat deze wet *niet* belast de eigenaren die grondrenten genieten, ofschoon ook zij geene grondbelasting betalen, hetgeen overigens wel het geval is met hen, die erfpacht ontvangen". Maar al konde men dit alles ook al eens wegcijferen, al wilde men hier ook al eens de zeker vreemde leer doen gelden, dat grondlasten eigenlijk geene lasten zijn — in welk geval echter nog altoos, bij deze wet, de Groninger landeigenaar tegenover dien uit Friesland of Holland onregtvaardig behandeld zoude worden — ook dan nog, Mijne Heeren, zoude eene belasting op de landhuur en de geschenken hoogst onbillijk en onregtvaardig zijn, aangezien er ook nog uit anderen hoofde door het Rijk belasting van wordt geheven, en wel het mutatieregt of de belasting bij overgang; eene belasting die de inkomsten van roerende kapitalen niet treft. Bij elken verkoop van zoodanigen eigendom vraagt de schatkist ruim 6 per cent van den koopprijs, even zooveel als bij den verkoop van beklemd land of ander vast goed. Hetgeen de heer Minister van Financiën op bladz. 20 van het verslag der commissie van rapporteurs aan dezen antwoordt, is hier op de landeigendommen in Groningen van volle toepassing, en wij zullen daarom hier des ministers eigene woorden gebruiken: „Maar er is meer," zegt hij, „de grondbelasting is niet de eenige last, waaraan de grondbezitters (of zoo men wil hier eigenaren) boven de houders van roerende kapitalen onderworpen zijn. Bij iederen overgang van eigendom (ten ware die plaats hebbe bij erfopvolging in de regte lijn) is de grond (eigendom) aan eene belasting van ruim 6 per cent van het kapitaal onderworpen; wanneer men aanneemt dat onroerend goed (en zoo ook eigendommen van landerijen) in den regel om de 30 jaren van eigenaar verandert, dan heeft de eigenaar van zoodanig goed jaarlijks ruim $\frac{1}{500}$ deel van zijn kapitaal aan belasting te dragen. Van die belasting is de eigenaar van roerend goed geheel vrij. Hij zal nu, zoo de wetsvoordragt wordt aangenomen, en wanneer men de renten welke hij trekt op 4 per cent begroot, niet meer dan $\frac{1}{833}$'s jaars van zijn kapitaal betalen. Men zou dus hoogst onbillijk en onregtvaardig handelen, Mijne Heeren, indien men bij deze wet de grondeigenaars in Groningen met de renteniers gelijk wilde stellen, indien men van de huur en geschenken uit in beklemming uitgegeven landerijen voortvloeijende dezelfde belasting wilde heffen als van renten uit roerende kapitalen voortkomende. Maar men zou nog meer doen, men zoude zondigen tegen de Grondwet door op het stuk van belastingen een privilegie te scheppen. Immers indien dit artikel wordt aangenomen zoo als het nu is voorgedragen, dan zal het voortaan geheel van toevallige omstandigheden afhankelijk zijn of de inkomsten onder den naam van huur of geschenken getrokken uit onroerende goederen in beklemming uitgegeven door de voorgestelde belasting getroffen zullen worden al of niet; het zal bloot afhangen of die onroerende goederen, die eigendommen in handen zijn van A of van B. A zal vrij zijn van belasting, B daarentegen zal er door getroffen worden. Stel u, om dit duidelijk te maken, Mijne Heeren, drie beklemde boerderijen voor naast elkander gelegen, de eene bezeten door A, de andere door B en de derde door C, en welke beklemde boerderijen ieder aan de respective eigenaars derzelve eene jaarlijksche huur van *f* 1000 moeten betalen. De eigendom van de boerderij door A bewoond is in handen van C, die van C omgekeerd in handen van A, terwijl de eigendom van de boerderij door B in beklemming bezeten, in handen is van D. A betaalt dus jaarlijks aan C eene landhuur van *f* 1000 en C wederom eene gelijke som aan A terwijl B een gelijk bedrag tot huur aan D betaalt. Bij de invoering dezer wet zullen A, C en D dus ieder *f* 30 belasting van hunne jaarlijksche huur van *f* 1000 moeten betalen. Maar wat gebeurt er nu? A, die C reeds herhaalde malen had aangezocht om met hunne eigendommen te ruilen ten einde zoo geheel eigene boerderijen te erlangen, doch hetwelk C telkens, om verschillende redenen van de hand had gewezen, zoekt C nu op nieuw tot ruil aan en brengt hem onder het oog dat zij door met de eigendommen te ruilen voortaan ieder jaarlijks eene som van *f* 30 aan belasting zullen kunnen uitwinnen. C dit al aanstonds inziende, laat zich nu vinden. De ruil wordt gesloten en A en C, nu beide op eigene boerderijen wonende, zijn voortaan vrij van belasting, terwijl D, die, zoo als gezegd is, jaarlijks *f* 1000 landhuur van B trekt, met het betalen zijner belasting moet voortgaan. Ziedaar dus, Mijne Heeren, een privilegie op het stuk van belasting in het leven geroepen, strijdig met de Grondwet, strijdig met al wat regt en billijkheid genoemd mag worden. Toen het belaste goed toch in handen was van A, werd het door belasting getroffen, maar nu het in handen van C is overgegaan, is datzelfde, niet van natuur veranderde belastings-object, geheel vrij.

Keert het weêr in handen van A, of wel van een ander terug, dan zal het volgens het bepaalde in art. 3 dubbel door belasting worden getroffen, vooreerst toch door het mutatie-regt, ten bedrage van ruim 6 per cent van den koopprijs en ten andere door de belasting van 3 per cent bij dit wets-ontwerp voorgesteld.

Ik zou hier nog meer kunnen aanvoeren, Mijne Heeren, om te doen zien, dat de bepalingen in dit wets-ontwerp opgenomen, ten aanzien der eigenaren van in beklemming uitgegeven landerijen in de provincie Groningen, hoogst onbillijk zijn en onregtvaardig tevens; doch ik geloof dat het bijgebragte dit reeds genoeg in het licht zal hebben gesteld, en ik wacht daarom gerust uw oordeel over mijn voorgesteld amendement af.

Voor dat ik eindig, veroorloof ik mij, nog eene vraag aan den heer Minister van financiën te rigten. Zij is deze. Het is bekend dat de huur van in beklemming uitgegeven landerijen niet altijd in klinkende munt, maar dat de opbrengst van den meijer dikwijls voor een gedeelte ook uit goederen in natura bestaat, zoo als: jonge hanen, ganzen, boter, kaas, eijeren, hammen, appelen, linnen, wol, vijfschacht en soortgelijke meer; indien nu het onderhavige wets-artikel eens onverhoopt en tegen alle regtvaardigheid aan tot wet mogt worden verheven, hoe zal er dan ten aanzien van soortgelijke goederen in natura gehandeld worden? Zullen die in bepaalde sommen gelds geconventeerd moeten worden? Zal daarvan een $\frac{3}{100}$ gedeelte aan den fiscus moeten worden, afgestaan; of zal de geldswaarde dier goederen geschat worden en door wie dan en naar welken marktprijs? Moet de wet daaromtrent niet het een of ander bepalen?

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.